МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

на тему: «Аксіологічний аспект мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та способи її відтворення в перекладі»

Студентки групи МПа 07-21
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад
(англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Терен Олени Мирославівни

Допущена до захисту
«____»_____ 2022 року

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Мелько Х. Б.

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І. В. Корунця

_____ _проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

Київ – 2022

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from the English language

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: "Axiological aspect of lingual representation of the image of Ukraine in English-language mass media and ways of its translation"

Group MPa 07-21
School of translation studies
Educational Programme Translation Studies: Specialized Translation (English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Olena M. Teren

Research supervisor:
H. B. Melko
Candidate of Philological Sciences,
Docent

Kyiv – 2022

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:
Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“__” _____р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) ____V____курсу____Мпа07-21 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Терен Олени Мирославівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, **спеціалізації** 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи Аксіологічний аспект мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та способи її відтворення в перекладі

Науковий керівник_____Мелько Христина Богданівна____

Дата видачі завдання____”10” вересня 2021 р._____

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2021 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2022 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)
Студент _____ (підпис)

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) _____V_____ курсу групи ___Мпа07-21_____ факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, **спеціалізації** 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), , перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____Терен Олени Мирославівни_____
(ПІБ студента)

за темою____ Аксіологічний аспект мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та способи її відтворення в перекладі

_____

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ∨ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота_____**може бути (не може бути)**
(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____ (_____)
(підпис керівника) (ПІБ керівника)

”____” _____ 2022 рік

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) ____V_____ курсу групи _____Мпа07-21__факультету перекладознавства

спеціальності 035 Філологія, **спеціалізації** 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____Терен Олени Мирославівни_____

(ПІБ студента)

за темою___ Аксіологічний аспект мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та способи її відтворення в перекладі

	Критерії	**Оцінка в балах**
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — ***загалом 10 балів*** (усі компоненти присутні – **10**, один компонент відсутній – **5**, декілька компонентів відсутні – **0**)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10,** поодинокі огріхи у форматуванні – **8**, незначні помилки в оформленні – **6**, значні помилки в оформленні – **4**, оформлення переважно не відповідає вимогам **– 0**)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10**, поодинокі огріхи стилістичного характеру – **8**, несуттєві помилки у формулюваннях – **6**, суттєві помилки у формулюваннях – **4**, не відповідає вимогам за структурою і змістом – **0**)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10**, несуттєві помилки у формулюваннях – **8**, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – **6**, відсутній критичний аналіз наукових праць – **4**, не відповідає вимогам за структурою і змістом – **0**)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10**, несуттєві огріхи стилістичного характеру – **8**, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу –**6**, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – **4**, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – **0**)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10**, несуттєві огріхи стилістичного характеру – **8**, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – **6**, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – **4**, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – **0**)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — ***загалом 10 балів*** (повна відповідність – **10**, несуттєві огріхи стилістичного характеру – **8**, неповне висвітлення результатів дослідження – **6**, часткове висвітлення результатів дослідження – **4**, не відповідає результатам дослідження – **0**)	

Усього набрано балів: _____

_____ _____

(ПІБ рецензента) (підпис рецензента)

”____” _____ 2022 р

ЗМІСТ

ВСТУП 1
РОЗДІЛ 1
ОЦІННІСТЬ МЕДІАДИСКУРСУ ЯК ЛІНГВІСТИЧНА І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА КАТЕГОРІЯ 5
1.1 Лінгвістичні аспекти вивчення категорії оцінки 5
1.2 Оцінність тексту у світлі перекладознавства 12
1.3 Оцінність як риса текстів медіадискурсу 19
Висновки до розділу 1 27
РОЗДІЛ 2
ВЕРБАЛЬНЕ ВТІЛЕННЯ АКСІОЛОГІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЗМІ 29
2.1 Мовні засоби вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ 29
2.2 Типологія оцінних значень в аксіологічній репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відповідно до оцінних предикатів 35
2.3 Аксіологічна інтерпретація оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ 40
2.4 Функції аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ 45
Висновки до розділу 2 48
РОЗДІЛ 3
СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ ВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ АКСІОЛОГІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЗМІ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ 50
3.1 Лексичні перекладацькі трансформації як засіб передачі при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ 50

3.2 Лексико-семантичні перекладацькі трансформації
при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної
репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ 53
3.3 Граматичні перекладацькі трансформації як засіб передачі
при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації
образу України в англійськомовних ЗМІ 62
3.4 Лексико-граматичні перекладацькі трансформації
при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної
репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ 67
Висновки до розділу 3 70
ВИСНОВКИ 72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 76
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ 83
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ 83
ДОДАТКИ 86
Додаток А. Приклади аксіологічної репрезентації образу України
в англомовних ЗМІ та їх відтворення українською мовою 86
Додаток Б. Аксіологічна інтерпретація оцінки образу України
в англійськомовних ЗМІ 106
SUMMARY 107

ВСТУП

Кваліфікаційну роботу магістра присвячено вивченню аксіологічного аспекту мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та способів її відтворення в перекладі.

Оцінка поставала об'єктом дослідження у роботах західних та вітчизняних науковців у різних аспектах: як лінгвістичному (А. Бенамара, О. М. Бондаренко, І. Є. Буяр, Л. М. Васильєв, С. Ганстон, А. В. Голованова, Т. Б. Заграєвська, Г. Ф. Іванова, О. О. Івін, Б. Ліу, Т. Є. Маркелова, Дж. Р. Мартін, М. М. Михальченко, Р. З. Мурясов, М. Ю. Олешков, І. В. Онищенко, Г. І. Приходько, А. С. Стадній, Ю. О. Фоміна, Р. М. Якушина), так і перекладознавчому (О. О. Амінова, Т. Р. Ананко, О. Н. Баранова, М. В. Бондаренко, Н. В. Денисенко, С. С. Коломієць, Дж. Мундей, С. О. Прищепчук); дискурс ЗМІ також є достатньо вивченим (М. Беднарек, Д. Гардмен, Дж. Гербнер, Т. Г. Добросклонская, О. В. Дудоланова, М. Р. Желтухіна, О. А. Ільченко, О. В. Каплій, Є. А. Кожемякін, О. М. Мосейчук, Дж. Б. Томсон, О. О. Хорошун), однак на теперішньому етапі розвитку лінгвістики та перекладознавчих досліджень аксіологічна інтерпретація образу країни у ЗМІ є вивченою недостатньо, незважаючи на те, що вона може значно впливати на місце країни у світовій спільноті та на прийняття рішень щодо співробітництва з представниками цієї країни.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим фактом, що сьогодні мова ЗМІ характеризується значним ступенем оцінності, підвищеною експресією, створюваною, наприклад, метафоричними та оказіональними утвореннями. Функціонування в мові ЗМІ засобів вербалізації аксіологічної репрезентації образу країни поки не отримало вичерпного опису. Актуальність роботи полягає в тому, що вона виконана в руслі сучасних напрямків лінгвістичної науки (когнітивно-дискурсивної парадигми лінгвістичних досліджень, трансформаційного методу в перекладознавстві),

що дозволяє реалізувати багатоаспектний підхід до аналізу оцінних мовних одиниць. До того ж, трансформаційні процеси в сучасному українському суспільстві, а також особлива увага до країни через повномасштабну війну дозволяють говорити про те, що сьогодні Україна займає центральне місце в англійськомовних ЗМІ, а отже, оцінка образу України в таких текстах формує суспільну думку щодо неї, а її коректне відтворення може значно впливати на долю України та української нації.

Мета роботи – здійснити лінгвістичний аналіз аксіологічного аспекту мовної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ та визначити способи її відтворення в перекладі.

Відповідно до поставленої мети, в роботі окреслені такі **завдання**:

1) дослідити лінгвістичні аспекти вивчення категорії оцінки;

2) охарактеризувати оцінність тексту у світлі перекладознавства;

3) висвітлити оцінність як рису текстів медіадискурсу;

4) проаналізувати мовні засоби вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ;

5) представити типологію оцінних значень в аксіологічній репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відповідно до оцінних предикатів;

6) показати особливості аксіологічної інтерпретації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ;

7) виділити функції аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ;

8) вивчити лексичні та лексико-семантичні способи відтворення вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ в українськомовних перекладах;

9) окреслити особливості граматичних та лексико-граматичних перекладацьких трансформацій як засобу передачі при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ.

Об’єктом дослідження постає аксіологічна репрезентація образу України в англійськомовних ЗМІ та їх перекладах українською мовою.

Предмет дослідження – мовні засоби, типологія оцінних значень та функції мовних засобів вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ, а також перекладацькі трансформації, що використовуються при їх відтворенні в українськомовних перекладах.

Відповідно до поставлених завдань в роботі застосовано наступні **методи** дослідження: метод структурно-семантичного аналізу, методи прагматичного, компонентного, контекстуального, прагматичного аналізу, методи перекладознавчого аналізу, статистичний метод визначення кількісних і процентних характеристик проаналізованого матеріалу.

Матеріалом дослідження слугують тексти англійськомовного періодичного видання «Гардіан» (“The Guardian”) за 2014-2022 роки, присвячені Україні. Загальний обсяг суцільної вибірки складає 100 текстових фрагментів, що містять 105 одиниць аксіологічної репрезентації образу України.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній дається комплексне дослідження аксіологічної репрезентації країни в англійськомовних ЗМІ з точки зору лінгвістики та перекладознавства. Зокрема, у ході дослідження розглядаються мовні засоби, типологія оцінних значень та функції мовних засобів вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ і виявляються конкретні засоби її передачі українською мовою.

Практичне значення дослідження полягає в уточненні й доповненні лінгвістичних характеристик оцінки. Результати дослідження сприяють розв’язанню проблем теорії дискурсу та масової комунікації, а перекладознавчий аналіз мовних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ постає внеском в теорію перекладознавства та комунікативну лінгвістику.

Практичне значення роботи полягає також у тому, що результати проведеного дослідження щодо виявлених мовних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ можуть бути використані в лексикографічній та перекладацькій сферах. Розгляд феномена аксіологічної репрезентації образу окремої країни у текстах ЗМІ може бути використано для вивчення процесів становлення і взаємодії культурних явищ, психологічних і естетичних характеристик окремих явищ та їх відображення в журналістиці. Практичне значення роботи полягає також в її внеску до загальної теорії перекладу, зіставного мовознавства, а також перекладознавства.

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків, списків використаних джерел, довідкової літератури, джерел ілюстративного матеріалу, резюме та двох додатків.

РОЗДІЛ 1
ОЦІННІСТЬ МЕДІАДИСКУРСУ ЯК ЛІНГВІСТИЧНА І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА КАТЕГОРІЯ

1.1 Лінгвістичні аспекти вивчення категорії оцінки

Культура – важливий механізм взаємодії людей, який допомагає людям жити у своєму середовищі, зберігати єдність і цілісність спільноти, взаємодіючи з іншими народами. Знання, сформульовані в певних поняттях і уявленнях і зафіксовані в мові, є одним із важливих елементів культури, мова є когнітивним, знаковим, символічним елементом культури. Мова є об'єктивною формою накопичення, зберігання і передачі людського досвіду. Мова як елемент культури – це система знаків і символів, що володіють певним значенням [63: 1], у тому числі – оцінним.

Оцінність мови дозволяє мовцеві передавати почуття, оцінки людей, ситуацій та об'єктів, а також ділитися та протиставляти ці думки іншим мовцям [51: 201]. Підвищений інтерес до суб'єктивності, оцінки та думки можна розглядати як частину того, що було названо афективним поворотом у філософії, соціології та політології [54] та афективними обчисленнями у штучному інтелекті [69]. Цей інтерес зустрівся із розвитком соціальних мереж та можливістю широкого поширення емоцій, оцінок та думок. Оскільки оцінка зумовлює те, як люди спілкуються один з одним і як вони мотивують свої дії [67: 88], то цілком природно, що за останні двадцять років вивчення оцінності мови привернуло увагу широкого кола дисциплін, від поведінкової психології до когнітивної антропології, звісно, передбачаючи дуже різні підходи [61]. Зокрема, вивчення оцінності включає соціологію [73], психологію [55; 68], економіку [70] та комп'ютерну науку [53; 64]. У лінгвістиці дослідження охоплювали широкий спектр теорій, таких як похвала [65], висловлення позиції [52] та власне оцінка [56].

Сучасна формальна аксіологія складається з логіки порівняльних оцінок та логіки абсолютних оцінок. При цьому перша з них виражена поняттям переваги «А краще В» та застосовується переважно в економічних науках [6: 147]. Абсолютні ж оцінки («хороше», «погане», «байдуже», «добро», «зло» тощо) вивчаються в етиці та метаетиці, а також у лінгвістичній філософії, предметом дослідження якої є функціонування мови та її логічне удосконалення [16: 9].

Наразі у лінгвістиці існує неоднозначність у термінології, що стосується оцінності мови. Зокрема, у західному мовознавстві наявні такі три основні терміни, як оцінка (evaluation), афект (affect) та оцінювання (apprisal). Так, Дж. Томпсон та С. Ганстон визначають ***оцінку*** як «широкий прикривальний термін для вираження ставлення чи позиції мовця чи письменника до, точки зору чи почуттів щодо сутностей чи пропозицій, про які він чи вона говорить» [56: 5]. Автори пов'язують таке ставлення з низкою цінностей, таких як визначеність, обов'язок чи бажаність, які є суб'єктивними та культурно детермінованими [60: 210].

Наступний термін, який зазвичай зустрічається в літературі, – ***афект***, і його зв'язок з оцінкою є досить складним: тоді як оцінка стосується вираження думки, термін «афект» здебільшого використовується, щоб говорити про вираження емоцій або почуттів [50: 19], і хоча і афект, і оцінка пов'язані з вираженням схвалення чи несхвалення мовцем, оцінка не обов'язково стосується того, наскільки мовці емоційно задіяні в дискурсі, ані видів висловлювань, які можуть бути використані, щоб викликати емоції у слухача [67: 92] .

Теорія оцінювання ставить міжособистісну функцію мови в центр комунікативної взаємодії, яка розглядається як система вибору засобів з метою вразити ставлення, емоції та оцінку в дискурсі. Дж. Мартін та П. Уайт визначають ***оцінювання*** як «один із трьох основних семантичних ресурсів дискурсу, що тлумачать міжособистісне значення (поряд із залученням та

переговорами)» [65: 34]. Оцінність поділяється на три взаємодіючі домени (або системи): ставлення, пов’язане з нашими почуттями, емоційними реакціями, судженнями про поведінку та оцінку речей; залучення, пов’язане із грою голосів навколо думок у дискурсі; і градація, пов’язана зі значеннями, за допомогою яких мовець підвищує або знижує інтенсивність висловлювання або змінює фокус певних семантичних категорій [67: 93].

Слов’янські мовознавці, однак, використовують єдиний термін – **оцінка**, з огляду на що у даному дослідженні аксіологічність вивчатиметься саме через категорію оцінки. Зокрема, І. В. Онищенко тлумачить оцінку як складник «семантичної структури слова як одиниці мови, що вказує на певну цінність предметів та явищ з погляду відповідності/невідповідності вимогам, інтересам, смакам, уподобанням мовця» [34: 5]. Категорія оцінки реалізує суб’єктивну оцінку предметів і їхніх ознак з погляду мовця, а тому передусім вона є «категорією іменників, прикметників і прислівників», тобто притаманна окремим лексичним розрядам слів у межах кожної з цих частин мови, з чим дещо не погоджується М. М. Михальченко, наголошуючи на подвійній природі категорії оцінки: семантика якості, оцінної ознаки (думка про цінність об’єкта) і семантика ставлення (до об’єкта оцінки) [30: 159]. О. С. Ахманова маніфестує оцінку як семантико-синтаксичну категорію, що реалізується відповідним синтаксичним уживанням різних частин мови і виражає ставлення мовця до предмета мовлення (СЛТ: 193). Своєю чергою, Р. М. Якушина тлумачить оцінку як «ставлення носіїв мови до об’єкта, зумовлене визнанням чи невизнанням його цінності з погляду відповідності чи невідповідності його якостей певним ціннісним критеріям» [48: 6].

Категорія «оцінка» є універсальною, основоположною в процесі комунікації. Складаючись під впливом інтересів, цілей, ідеалів, потреб комуніканта, оцінка відображає його ціннісну шкалу, характеризує об’єкт оцінки, класифікуючи і співвідносячи його зі стереотипами, нормами, правилами. Оцінка репрезентує значимість об’єкта для суб’єкта через

вираження ставлення до нього, яке зводиться, в кінцевому підсумку, до позитивного, негативного чи нейтрального модусу [15: 22]. Отже, коли йдеться про оцінку, то в «картині світу» головним стає **людський фактор**. При цьому оцінного змісту набувають і слова, які самі по собі не містять оцінку. В повсякденному житті люди часто використовують оцінні словосполучення, щоб прокоментувати якусь подію, оцінити вигляд людини чи її вчинок [37: 207]. В актах формування оцінних значень прерогатива належить слову, яке асоціюється з певними рисами поняття або об'єкта. Дієвість вибірковості оцінних значень є непрямим підтвердженням наявності національно-мовної картини світу [37: 206].

Оцінка не тільки відображає ставлення до суб'єкта, але і впливає на нього. Оцінка егоцентрична, саме людина формує оцінку, спрямовуючи її в ту чи іншу сторону за оціночною шкалою, поєднуючи суб'єктивний і об'єктивний чинники. Оцінки в дискурсі пов'язані, насамперед, з наявністю людського фактора і певним комунікативним завданням. Оцінка співвідноситься з процесами людської діяльності і визначається через змістовно-формальні відносини, які об'єднують висловлювання і утворюють певне пізнавальне ціле [15: 21]. Оцінка, як суб'єктивна, так і об'єктивна, орієнтує людину в просторі і часі за допомогою динамічної мовної картини світу, яка конструюється через засоби її вираження, експліцитні та імпліцитні.

Оцінка визначається **оцінним контекстом** і його координатами – факторами мовця, слухача, часу, місця, ситуацією, кількістю комунікантів, їх соціальним статусом, мовними ролями, станом речей, при якому відбувається мовленнєва взаємодія. Контекст включений в систему безперервних відносин, що зв'язують вербальні та невербальні елементи дискурсу, де значення тієї чи іншої оцінки в рамках мікроконтексту співвідноситься з загальним змістом, який формується макроконтекстом [15: 20].

Категорія «оцінка» має двоїсту природу: мовну та розумову. Основними властивостями категорії «оцінка» є такі **опозиції**, як: об'єктивність – суб'єктивність, адекватність – неадекватність, експліцитність – імпліцитність, загальнооцінність – частковооцінність, інформативність – експресивність. Проявляючись на різних рівнях мовної системи, категорія «оцінки» має мовний статус, і одна з її особливостей полягає в різнооформленості, здатності виражатися різними засобами з використанням форм і структур різних мовних рівнів із збереженням основного категоріального значення оцінки [15: 23].

Існують різні **засоби вираження** категорії оцінки у мовленні. Оскільки категорія оцінки тісно пов'язана з вираженням емоційно-суб'єктивного ставлення мовця до об'єкта чи явища, до оціночної лексики відносили лише слова, що виражають суб'єктивну оцінку. Дійсно, процес оцінки може супроводжуватися виразом емоційного ставлення номінатора до об'єкта іменування, оскільки, оцінюючи світ або окремий його фрагмент, за словами Н. Д. Арутюнової, «людина повинна пропустити його через себе» [2: 181].

Однак вербалізація оцінки може здійснюватися на різних мовних рівнях. Оціночне значення може передаватися за допомогою:

– словотворчих засобів (афіксальний спосіб);

– спеціальними лексико-граматичними класами слів (прикметники, прислівники, іменники функціональної природи тощо);

– цілими висловлюваннями [10: 10].

Необхідно підкреслити, що в прагматичному вираженні оцінки активно «задіяні» лексичні, лексико-граматичні, морфологічні та синтаксичні засоби мови. Так, «спеціалізованість» у вираженні оціночних виразів «добре» / «погано» виявляють насамперед лексико-граматичні класи якісних прикметників і похідних від них прислівників *хороший – поганий* (*добре – погано*), а також їх експресивно-стилістичні синоніми *чудовий, чудовий, мерзенний, противний* і т. п. Велику групу оцінних засобів складають

іменники якості, утворені від прикметників (*жорстокість, сміливість* та ін.) Всі ці слова реалізують свою функцію оцінки тільки в реченні, активно беручи участь у формуванні системи речень з семантикою оцінки дії [32: 273]. Відзначається, що іменник набуває функціонального оцінного значення, яке доповнює його категоріальну семантику, в умовах «взаємовідношення синтаксису і лексики» [29: 26].

Загальновизнаним фактом є наявність у **структурі оцінки** різнорівневих складових, таких, як суб'єкт, предмет, характер, підстава [16: 21], модальна рамка, аксіологічний предикат, предикат-іменник функціональної природи [29: 23], оцінний предикат [18: 214], оцінна шкала, оцінний стереотип, оцінні модуси, оцінне мотивування [21: 231]. Виділяються морально-етичний і об'єктивно-суб'єктивний плани «біоцінних» висловлювань [11: 189] та ін.

У сучасному мовознавстві існує низка підходів до **класифікації оцінки**. Зупинимося на двох, суттєвих для даного дослідження. Перший підхід – **аксіологічна інтерпретація** оцінки. Два значення аксіологічного оператора – «добре / погано» – дозволяють в залежності від знака «+» або «-» виділити два типи оцінки – позитивну (меліоративну) та негативну (пейоративну, дерогативну), пор.: *красень!* («+»), *бовдур* («-»). Така класифікація носить найбільш узагальнений характер, оскільки, спираючись на аксіологічну основу категорії оцінки, дозволяє відповісти на питання: позитивно чи негативно ставиться автор висловлювання до об'єкта дійсності, визнає чи не визнає його цінність [43: 154].

Як додає С. С. Зайцева, позитивну і негативну оцінки можна розглядати як полярні, які передбачають певну «середню», «нейтральну» або «нульову» оцінку, що виступає в якості «точки відліку» при оцінній кваліфікації об'єкта. Інакше кажучи, ставлення суб'єкта, його оцінна кваліфікація носять різний характер і варіюються від простої констатації наявності цих якостей у об'єкта до позитивного / негативного ставлення до

них. На відміну від позитивної та негативної оцінок, які виражають, відповідно, схвальне / несхвальне ставлення до ознак, якості референта, нульова оцінка передає оцінно-нейтральне (індиферентне, байдуже) ставлення до них. При такому підході до класифікації видів мовних оцінок в лексичному значенні слова її можна представити у вигляді шкали з трьома основними значеннями («+», «0», «-»), де «нуль» є значущим оцінним знаком [11: 79].

Другий підхід – класифікація оцінки Л. М. Васильєва, яка базується на **оцінних предикатах**, що дозволяє конкретизувати факти оцінювання в руслі мовленнєвої комунікації. Згідно типології дослідника, існує три типи оцінних предикатів:

1) модально-оцінні (висловлюють тільки раціональну оцінку);

2) загальнооцінні (висловлюють раціонально-емоційну оцінку);

3) частковооцінні (висловлюють або переважно раціональну, або переважно емоційну оцінку).

Частковооцінні предикати, у свою чергу, поділяються на наступні види:

– утилітарні (висловлюють раціональну оцінку з погляду корисності, можливості використання кого-, чого-небудь в тих чи інших цілях): *вигідний, сприятливий, даремний, згубний* тощо;

– етичні (позначають реакції нашої свідомості, що спираються на соціально обумовлені уявлення про моральні норми, про добро і зло): *добродушний, людяний, недобрий, безсердечний* тощо;

– естетичні (позначають емоційні та ментальні враження від сприйняття кого-, чого-небудь): *гарний, негарний, миловидний, непоказний* тощо;

– сенсорні (гедоністичні) – виникають у нашій свідомості при сприйнятті чого-небудь органами почуттів: слухом, зором, нюхом, дотиком: *неприємний, смачний, ніжний, противний* тощо;

– аксіологічні (позначають спосіб представлення (сам акт) оцінки: ментальний (*вважати кого-, що-небудь хорошим, красивим, необхідним*), перцептивний (*здаватися, виглядати смішним*), емоційний поведінковий (*поводитися чесно, погано*) [7: 57–61].

Л. Г. Бабенко та Ю. В. Каразін виділяють наступні функції оцінки (на матеріалу художнього тексту): 1) описово-характерологічна функція (створення психологічного портрета персонажів); 2) інтерпретаційна і емоційно-оцінна функції (емоційна інтерпретація світу, зображеного в тексті і його оцінка); 3) інтенціональна функція (виявлення і відображення внутрішнього емоційного світу образу автора і його наміри), 4) емоційно-регулятивна / впливаюча функція (вплив на читача) [3: 250–251].

Таким чином, оцінка – це складник семантичної структури слова як одиниці мови, що вказує на певну цінність предметів та явищ з погляду відповідності / невідповідності вимогам, інтересам, смакам, уподобанням мовця. Вона визначається оцінним контекстом і його координатами, а засоби її вираження наявні на всіх мовних рівнях: морфологічному, лексичному, граматико-синтаксичному, стилістичному та дискурсивному.

1.2 Оцінність тексту у світлі перекладознавства

Окрім забезпечення життєво важливого зв’язку між мовою, суспільними практиками та ціннісними орієнтаціями, відтворення оцінки в перекладі пов’язане з великим значенням роботи перекладача. Читач (а також перекладач) підходить до джерела з переконанням, що вибір письменника є значущим, ставлячи перед собою такі запитання, як: чому це формулювання, а не інше? який вибір мав письменник на кожному етапі? яка функція вибору письменника? і яку форму спілкування породжує цей вибір? Перекладач повинен розкрити початковий вибір автора тексту та повторно закодувати цей вибір відповідно до норм мови перекладу. Таким чином, вибір

перекладача при передачі оцінних одиниць є значущим і являє собою свідомі чи несвідомі рішення, які разом створюють інтерпретацію перекладачем вихідного тексту [66: 16].

Оцінка може передавати позитивні та негативні емоції, може використовуватися для передачі ставлення автора до персонажів, предметів, ситуацій тощо [4: 8]. Оцінна функція – одна із найбільш важливих функцій мови. Вона створює світ автора і читача, які балансують між ідеологію та аксіологію, «фактичним» світом і внутрішнім світом суб'єктивної та індивідуальної цінності. Вона репрезентує і допомагає сформувати як погляд на цей світ, так і самоідентичність автора. Коли нова версія тексту створюється для нового культурного контексту, коли втручається перекладач, основа оцінки також змінюється. В окремих випадках, коли міжмовні чи міжкультурні відмінності є значними, або коли мета або функція перекладу сильно відрізняються від джерела, це може вплинути на багато моментів у тексті. Модифікація ідейної, «фактичної» інформації в тексті може перенести нас у сферу адаптації, що може бути більш частим і навіть прийнятним для орієнтованих на певну аудиторію версій казок, але також може відбуватися у контексті важких культурних маніпуляцій чи політичної цензури [65: 40].

Будучи універсальною і вживаною в усіх мовах формою вираження [5: 34], оцінка не завжди піддається точному й однозначному перекладу з однієї мови на іншу, а для збереження стилістичного забарвлення такої лексики в перекладі виникає необхідність використовувати як повні, так і часткові лексичні відповідності [4: 8]. Більше того, оцінні одиниці часто зазнають різноманітних трансформацій як з власне лінгвістичних, так і позамовних причин. Адекватний переклад оцінних мовних одиниць потребує розгляду одиниці, що перекладається, як елементу текстового простору, що відображає мовне середовище [4: 8].

Процес перекладу, по суті, є процесом міжкультурної комунікації, тому процес репрезентації оцінки в перекладі має починатися з акту її **розуміння** та **інтерпретації**. За словами В. І. Шаховського, кожен народ відповідно до свого духу накидає на один і той самий реальний світ свою сітку оцінних координат (індексів, тенденцій, дейксисів), тож, як наслідок, «створюється враження вавилонської вежі культурних відмінностей, які впливають на міжкультурну […] комунікацію» [46: URL].

У процесі сприйняття тексту в свідомості перекладача виникають особливі пізнавальні комплекси, що поєднують різні одиниці розумової діяльності – уявлення, оцінки, висновки. Зміст цих комплексів сприймається перекладачем як найяскравіші змістові властивості тексту, пов'язані з уявленнями автора. Оцінна тональність тексту та засоби її створення мовою оригіналу дуже важливі при аналізі перекладацьких рішень: важливо зрозуміти, наскільки семантичні домінанти тексту були збережені при перекладі. Під семантичною домінантою розуміють «систему когнітивних стандартів, які характерні для певного типу особистості і служать психологічною основою метафоризації та вербалізації картини світу в тексті» [23: 57].

А отже, головна мета відтворення оцінних значень при перекладі, як і будь-якої перекладацької діяльності взагалі – створити адекватний переклад. Традиційний термін «**адекватність перекладу**» є багатозначним і суперечливим. У теорії перекладу та лінгвістиці існують різні підходи щодо визначення цього поняття. Адекватність перекладу визначається як «близькість оцінок змісту текстів їхніми адресатам и або відповідність поставленій перед перекладачем меті» (СЛ: 145), «забезпечення прагматичного завдання на максимально можливому рівні еквівалентності, дотримуючись жанрово-стилістичних вимог і відповідаючи конвенційній нормі перекладу» [23: 51], «відповідність перекладу як процесу певним комунікативним умовам» [47: 95], «відповідність вибору мовних знаків в

мові перекладу тому виміру початкового тексту, що вибирається як основний орієнтир процесу перекладу» [47: 92], «співвідношення початкового і кінцевого текстів, при якому послідовно враховується мета перекладу» [47: 92], «відтворення змісту і форми оригіналу засобами іншої мови, що є метою художнього перекладу; перекладу, який викликає в іншомовного одержувача реакцію, яка відповідає комунікативній спрямованості відправника; такий переклад, у якому збережені всі наміри автора щодо певного впливу на читача, з дотриманням усіх авторських ресурсів образності, колориту, ритму тощо» [33: 272].

У низці випадків для досягнення відносної рівності ефекту впливу необхідно дещо «пом'якшити» або «посилити» емоційну оцінку, об'єктивувати або суб'єктивувати оцінку в перекладі порівняно з оригіналом. При цьому, якщо прагматико-стилістичні фільтри не вимагають модифікації оцінного змісту при перекладі, ця задача виконується досягненням максимально можливої міри близькості оцінного змісту.

Завдання досягнення максимально можливої близькості оцінного змісту включає три аспекти:

1) відтворення оцінного змісту (текстового компоненту оцінки);

2) відтворення оцінного сенсу (компоненту оцінки висловлювання);

3) відтворення оцінних значень одиниць, що складають висловлювання.

Необхідно враховувати, що ступінь можливої близькості оцінного змісту оригіналу і перекладу на даних трьох рівнях є відносним поняттям, що залежить від ряду факторів.

Рухливість оцінної ознаки і динамічність градуальної шкали обумовлюють широкий спектр можливостей їх варіювання. Варіювання відбувається відповідно до прагматичного аспекту всього висловлювання, тобто відносин між мовним твором і учасниками комунікації. Ці відносини визначаються не тільки прагматичним значенням лексем, але і фактичною

стороною інформації, що передається в повідомленні, соціальним статусом і психологічними особливостями комунікантів, ступенем їх безпосередньої зацікавленості в тому, що повідомляється. Врахування цих факторів впливає на вибір мовних засобів при перекладі і на ступінь впливу на рецептора перекладного тексту [33: 272].

Н. В. Денисенко стверджує, що **алгоритм** відтворення при перекладі оцінного компонента тексту включає ряд послідовних кроків, серед яких:

1) визначення того, чи дійсно досліджувана одиниця (слово, фраза, речення) є оцінною, враховуючи ілокуційну силу вихідного повідомлення та його перлокуцію, встановлення різноманітності англійських оцінних компонентів;

2) виявлення наявності усталених українських відповідників, а за їх відсутності – створення контекстуальних оцінних замінників;

3) остаточна перевірка результату перекладу на адекватність [12: 5].

С. О. Прищепчук виділяє такі **способи** відтворення оціності тексту при перекладі:

1) переклад-запозичення, що дає змогу найбільш точно відтворити структуру й оцінні характеристики слів мови оригіналу мовою перекладу;

2) транскрипція / транслітерація, що використовуються при відтворенні оцінних одиниць у вигляді запозичень;

3) експлікація, що використовується у разі відсутності відповідної лексичної одиниці в мові перекладу через відмінності культур і національного мислення;

4) антонімічний переклад, використання якого диктується нормою та узусом мови перекладу;

5) конкретизація, яка вживається у випадку, коли в мові перекладу є одиниця зі схожою оцінкою, але вужчим значенням [38: 7–8].

Причому С. О. Прищепчук визначає основні напрями модифікацій варіантних характеристик оцінного значення лексичних одиниць у перекладі текстів. Ці модифікації реалізують такі основні **стратегії перекладу**:

1) стратегія інтенсифікації;

2) стратегія деінтенсифікації;

2) стратегія збереження вихідної інтенсивності оцінювання.

Слід зазначити, що можливість модифікації оцінного значення в межах цих стратегій забезпечується градацією шкали оцінки [39: 153].

У свою чергу, Н. В. Денисенко зазначає, що перекладацьке рішення щодо того, як відобразити оригінальний емотивний компонент у цільовому тексті, включає чотири стратегії:

1) репрезентація оцінних засобів вихідного тексту симетричними засобами цільової мови;

2) репрезентація оцінних засобів словесного та графічного підсилення з використанням асиметричних засобів мови перекладу (трансформації перекладу);

3) некомпенсований пропуск оцінної складової тексту в перекладі;

4) додавання до тексту оцінного компонента, коли він відсутній у тексті мовою оригіналу [12: 6].

Оцінне висловлювання при перекладі часто піддається різноманітним **перекладацьким трансформаціям**. Трактування поняття перекладацької трансформації ми знаходимо у багатьох дослідників [5: 31]. Так, відзначаючи певну метафоричність терміна «трансформація» в теорії перекладу, О. Д. Швейцер писав, що насправді мова йде про відношення між вихідним і кінцевим мовними виразами, про заміну в процесі перекладу однієї форми вираження іншою, заміну, яку ми образно називаємо перетворенням або трансформацією, таким чином, перекладацькі трансформації є по суті міжмовними операціями «пере вираження» сенсу [47: 118].

Перекладацька трансформація – це такий процес в перекладі, в ході якого система смислів, укладена в мовних формах вихідного тексту, сприйнята і зрозуміла перекладачем в силу його компетентності, трансформується природним чином внаслідок міжмовної асиметрії в більш-менш аналогічну систему смислів, що «вдягається» у форму мови перекладу [8: 364].

С. С. Коломієць та А. С. Солоділіна виділяють такі перекладацькі трансформації, що використовуються для відтворення у перекладі оцінних мовних одиниць:

1) дослівний переклад: *It is advantageous – Це сприятливо, The experimental example is comparable to the high estimation – Експериментальний приклад є гідним порівнням високої оцінки*;

2) антонімічний переклад: *There was nothing of comparable excellence – Не досконала робота, Intuitively appealing and misleading concept – Інтуїтивно приваблююча, але невірна концепція, There was little or no predictive agreement – Не було узгодженості*;

3) синонімічний переклад: *Displays constructive patterns – Виявляють конструктивні характеристики, Expresses simple linear superpositions – Проявляють прості лінійні уявлення*;

4) додавання: *The value of the initial peak is high – Цінність первісної дослідження є надзвичайно високою, It makes marvelous reading – Це надзвичайно важливі і цікаві*;

5) перестановки: *Really is a strong interaction – Наскільки сильною ця взаємодія є, Essentially speaking the initial curve and applying by itself are inappropriately regarded – Говорячи по суті, вихідна крива і її застосування використана недоцільно*;

6) опущення: *This function was shown to be appropriate – Ця функція була доречною, Article is filled with a bit more hyperbole and conjecture information – Дані явно перебільшені*;

7) граматична заміна*: The progress would be stiffed – Стримує прогрес*;

8) експлікація: *Mode serves well to denote the emphasis – Засоби добре функціонують в рамках забезпечення наголосу*;

9) генералізація: *The work is highly supported by the evidence – Добре обґрунтована робота*;

10) компенсація: *Gives an extensive aspects of the issue – Вивчає додаткові аспекти поняття, Arranged into specific ranges – Добре організоване* [22: 175].

При відтворенні оцінки, з одного боку, перекладацькі трансформації обмежені, тобто можуть бути обмежені жанром. З іншого ж боку, перекладацькі трансформації є «засобом розв'язання конфліктів, які час від часу виникають між двома мовами, через вимогу відповідності регуляторного впливу мови оригіналу та мови перекладу та їх семантичної та структурної схожості» [26: 28].

Таким чином, адекватне відтворення оцінки при перекладі включає акт її розуміння та інтерпретації та власне відтворення оцінки, що включає три аспекти: відтворення оцінного змісту, відтворення оцінного сенсу та відтворення оцінних значень одиниць, що складають висловлювання. Основними стратегіями відтворення оцінки при перекладів постають стратегії інтенсифікації, деінтенсифікації та збереження вихідної інтенсивності оцінювання, що передбачає застосування різнорівневих перекладацьких трансформацій.

1.3 Оцінність як риса текстів медіадискурсу

Чільним принципом у гуманітарному знанні другої половини XX – початку XXI ст. є антропоцентризм, орієнтований на виявлення кореляції між мовними явищами і свідомістю суб'єкта мовлення. У такий спосіб «людський простір» набуває статусу значущого і ціннісного. Вивчення мови

в її нерозривному зв’язку з мисленням знаходить відбиття в когнітивній лінгвістиці, у межах якої здійснюється аналіз механізмів продукування та сприйняття мови. Мова, яку розуміють як засіб концептуалізації реальності, забезпечує індивіда засобами для сприйняття і пізнання навколишньої дійсності: людина оперує тими даними, які закладені в мовній картині світу.

Уявлення про конвенціональний характер знання співвідноситься із соціальним виміром особистості. Кожна соціокультурна спільнота володіє певним фондом знань. У ньому зберігається інформація, асоційована з культурним кодом конкретної групи людей, діяльність якої регулюється формальними або неформальними громадськими інститутами [28: 25].

Початок «наукової біографії» терміну «дискурс» сягає античних часів. Понад дві тисячі років у Древньому Римі цим поняттям означали бесіди (діалоги, мовлення) вчених. Уже в XIX ст. цей термін стає полісемічним і поширюється також на мовлення широкого загалу [9: 32]. Дискурсивний поворот, що відбувся в науці наприкінці XX століття, зумовив підвищену увагу до творення та інтерпретації висловлювання, вивчення полілогу різних свідомостей [28: 25].

Відома формула Ж. Дерріди «все є дискурс» – це підтвердження того, що дискурс почали розуміти ширше, ніж текст, мовлення і мову. Він почав розглядатися як сукупність соціальних практик, що уможливлює конструювання значень і смислів. Дискурс являє собою особливий вид ментальної схеми, своєрідний сценарій, що фіксує типові способи реалізації мовленнєвих подій, властиві цьому комунікативному середовищу, і стандартний порядок їх протікання [28: 57]. Поняття «дискурс» дуже багатозначне. Воно походить від латинського слова *discursus*, що буквально означало «біг у різних напрямках» [41: URL].

Найбільш загальне розуміння **дискурсу** пропонують М. Джоргесен та Л. П. Філіпс: дискурс – це «особливий спосіб говорити про світ і розуміти світ (або аспект світу)» [62: URL]. Інші дослідники пропонують розуміти

дискурс як «використання мови відповідно до соціальних, політичних і культурних утворень, мова, що відображає соціальний порядок, а також мова, що і сама створює соціальний порядок, формуючи взаємодію індивідів з суспільством» [72: 133]; «мову як форму суспільної практики» [57: 20]; «комунікацію особливого виду, специфічний діалог, мета якого – неупереджений аналіз реальності, позбавлений суб'єктивізму дослідника» [44: 54]; «зв'язаний текст у сукупності з екстралінгвістичними, прагматичними й іншими факторами; текст, взятий у подієвому аспекті; мовлення, розглянуте як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаємодії людей і в механізмах їхньої свідомості (когнітивних процесах)» (ЛС: 136).

У сучасній лінгвістиці дискурс розуміють як соціальну та комунікативну практику, яка існує в надіндивідуальному мовному просторі та функціонує за певними параметрами, що накладаються згідно із соціально-ідеологічною позицією мовця [28: 2]. Це – складне комунікативне явище, що включає типізовану ситуацію соціальної взаємодії, учасників соціальної взаємодії, соціальні норми і конвенції, культурологічні уявлення і форми, що втілюються в процесі взаємодії в деяких лінгвістичних конструкціях і закріплюються в тексті [25: 113].

Без існування і належного функціонування різноманітних засобів масової інформації, які спроможні висвітлити широкий спектр поглядів та думок, не можливо реалізувати гарантоване статтею 10 Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод право кожного на свободу вираження поглядів, що охоплює свободу дотримуватись своїх поглядів, одержувати та передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів [20: 35–36].

Масова інформація визначається як публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація. Головним критерієм розмежування цього виду інформації й інших видів є критерій публічної поширюваності, який означає

масове розповсюдження цієї інформації для відносно великого, невизначеного кола осіб. Адже споживачем масової інформації як інформаційного продукту може стати будь-яка зацікавлена особа. У свою чергу, засоби масової інформації – засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації [20: 37].

Мова засобів масової інформації представляє собою дискурс мас-медіа, або медіадискурс. Всі сучасні типології дискурсу так чи інакше виділяють медіадискурс як самостійний тип дискурсу. Це обумовлено соціальною значимістю тієї комунікативної сфери, яку репрезентує даний тип дискурсу [45: URL].

Поняття «**медіадискурс**» є похідним від загальної концепції дискурсу і становить сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації в усьому розмаїтті і складності їх взаємодії. У медіадискурсі використовуються тексти, які створені журналістами та / або поширюються за допомогою преси, радіо, телебачення, Інтернету. Це особливий вид масової комунікації, «соціальне явище, основною функцією якого є вплив на масову аудиторію через смислову й оцінну інформацію, яка передається каналами ЗМІ, механізм актуалізації інформації за допомогою різноманітних комунікативних засобів інституту ЗМІ» [40: 389].

У сучасній лінгвістиці існує два підходи до визначення поняття медіадискурсу. Відповідно до першого підходу, медіадискурс постає специфічним мовленнєво-мисленнєвим видом діяльності, характерним виключно для інформаційного мас-медійного простору [14: 35]. З огляду на це розуміння слід відрізняти медіадискурс від інших типів дискурсу таких, як політичний, релігійний, науковий тощо. Різниця між ними визначається модифікацією параметрів дискурсу – використанням різних мовних практик та комунікативними ситуаціями його реалізації.

Другий підхід трактує медіадискурс як будь-який вид дискурсу, що реалізується в медіапросторі та продукується ЗМІ [19: 56]. Звідси, можна

говорити про політичний, релігійний, науковий медіадискурси, вважаючи, що для своєї реалізації дані типи інституціонального дискурсу потребують наявності набору відносно стійких правил формування, інтерпретації та трансляції масової інформації. У даному дослідженні дотримуємося другої точки зору, інтерпретуючи медіадискурс як тематично сфокусовану, соціокультурно обумовлену мовленнєво-мисленнєву діяльність у мас-медійному просторі [24: 92].

Медіадискурс відображає політику медіа-інституцій. Усвідомлене формування політики та обґрунтована інтерпретація формування соціальних концепцій та реагування вимагають розробки деяких індикаторів переважаючих тенденцій спільного символічного середовища, в якому та на яке реагує більшість людей. Такі індикатори є репрезентативними абстракціями від сукупної текстури повідомлень. Вони є результатами аналізу, застосовного до дослідження найширших термінів колективного культивування уявлень про життя та суспільство [58: 13].

Засоби масової інформації є інструментом громадської свідомості та управління великими групами людей, надто чисельними або занадто розкиданими, щоб взаємодіяти віч-на-віч чи будь-яким іншим шляхом особистого посередництва. Справді революційне значення сучасної масової комунікації полягає в її широкій «публічності». Ця здатність швидко, безперервно й повсюдно формувати історично нові основи для колективної думки та дій крізь попередні межі часу, простору та культури [58: 15].

Аналіз медіадискурсу дає підстави вважати, що в одному тексті відбувається змішування характеристик різних типів дискурсу. Це можна пояснити тим, що медіа-дискурс, з одного боку, є частиною інституційної форми дискурсу, що виділяється за критерієм адресата; а з іншого – формується дискурсами преси, радіо, телебачення, Інтернету, а вони, у свою чергу, включають медичний, військовий, культурний та інші дискурси. Це називається **інтердискурсивністю** [18: 181].

Дж. Томсон виділив п’ять **характеристик медіадискурсу**:

1) включає як технічні, так і інституційні методи виробництва та розповсюдження інформації; це очевидно протягом усієї історії ЗМІ, від друкованих видань до Інтернету, кожен з яких придатний для комерційних цілей;

2) передбачає «товарифікацію символічних форм», оскільки виробництво матеріалів залежить від здатності виготовляти та продавати велику кількість твору; так само, як радіостанції покладаються на час, проданий на рекламу, газети з тих же причин покладаються на свій простір;

3) окремі контексти між виробництвом та отриманням інформації;

4) охоплення є «далеким» у часі та просторі, порівняно з виробниками;

5) розповсюдження інформації – форма комунікації «один до багатьох», за якої продукти масово виробляються та поширюються серед великої кількості аудиторій [71: 26].

О. М. Мосейчук найсуттєвішими ознаками англомовного медіадискурсу вважає наступні:

1) завдяки широкому споживанню і легкому доступу, тексти здійснюють необхідний вплив на масову аудиторію;

2) політична свобода англомовних країн визначає свободу слова, тобто англомовний медіадискурс відображає стан розвитку суспільства і вільно, майже без обмежень на тематику, висвітлює найактуальніші аспекти життя;

3) наступною вимогою до медіатекстів, яка обумовлена економією часу і місця, є лаконічність, стислість плану вираження при зростанні ємкості плану змісту;

4) для сучасного медіадискурсу Великобританії та США є характерним активне проникнення і широке функціонування мовних одиниць зниженого регістру (забороненої, вульгарної, жаргонної, арготичної, просторічної лексики), що, у свою чергу, впливає на зниження загальної культури мови, з одного боку, та на розширення і гнучкість мовної норми – з іншого;

5) тексти медіадискурсу (особливо заголовки) визначаються креативністю, прецедентністю, мовною грою;

6) сучасний англомовний медіадискурс зазнав спрощення (демократизації) у формах і засобах викладення матеріалу, став ближчим до масової аудиторії, що пояснюється ринковою необхідністю задовольнити потреби споживача;

7) сучасному етапу розвитку суспільства притаманним є плюралізація медіадискурсу, тобто висвітлення певного явища у різних площинах, часто з полярними оцінками, залежно від поглядів журналіста, зацікавленої політичної сили, політики видавництва тощо;

8) визначальною рисою сучасного медіадискурсу Великобританії та США є персоніфікація адресанта, що дозволяє виявити суб'єктивне ставлення автора до певної події у призмі його переконань та поглядів;

9) наслідком персоніфікації медіадискурсу є численне вживання ідіом різних структурних типів, авторських трансформацій ідіом, скорочень, контамінацій, утворення оказіонально-інтегрованих складних слів від словосполучень і речень тощо;

10) жанрова і видова взаємодія призвела до певної дифузії стандартів публіцистики, появи ознак і вкраплень, що належать дискурсам за різними типологічними критеріями. Таким чином, сучасний англомовний медіадискурс є гібридним утворенням різних типів дискурсу [31: 176].

Мова медіадискурсу ніколи не є нейтральною, а статті у ЗМІ слід розглядати як сконструйовані «історії», розказані з певної точки зору. У той час як журналісти пишаються тим, що намагаються бути максимально об'єктивними та справедливими, докладаючи всіх зусиль, щоб бути «нейтральними» під час написання новин, редакційні статті (editorials) відіграють особливу роль, оскільки вони відверто переконують і менше ставлять наголос на об'єктивності. Редакційні статті представляють участь

газети в громадських дебатах і є текстами, де часто можна знайти ідеологічні позиції [59: 2].

Головними комунікативними стратегіями, які обумовлюють вибір мовних засобів різних рівнів, характерних для медіадискурсу, є інформування та вплив. Реалізація цих стратегій обумовлює наявність однієї з головних ознак медіадискурсу – регулярного чергування і контрастування стандартизованих і експресивних мовних засобів. Експресивність забезпечує емоційний і естетичний вплив на адресата. Стандартизація, що заснована на відтворенні часто клішованих та оціночних мовних засобів, денотативно співвідноситься з регулярно повторюваними фактами і явищами соціально-культурного життя, є одним із способів ідеологічного впливу, який нав'язує адресату певні стереотипи. Крім стратегій інформування та впливу, що багато в чому визначають специфіку медіадискурсу, виділяють також аналітичну та розважальну стратегії, які передбачають різні способи подачі фактуального матеріалу для полегшення сприйняття [13: 33–35].

У медіадискурсі вираження оцінки відбувається за участі різноманітних мовних засобів. Більше того, значення оцінки не дозволяє досліднику обмежуватися одиницями лише одного рівня мови, тобто є можливість характеристики оцінки в текстах медіадискурсу як функціональної категорії.

О. М. Бондаренко та О. К. Литвиненко вказують на те, що у медіадискурсі можна вявити універсальну та національну своєрідність меж семантичного простору індивіда. Антропоцентричність мови чи не найяскравіше представлено саме в оцінному медіадискурсі (внаслідок його специфіки: вираження оцінного ставлення до світу характеризує насамперед самого суб'єкта): *Events in Crimea, the illegal referendum and annexation, which I deeply deplore, are proof beyond any doubt. – Події в Криму, незаконний референдум і анексія, через які я глибоко шкодую, є доказом, поза всяким сумнівом* [4: 172].

Дослідники зазначають, що потреба в оцінній лексиці в медіадискурсі є незмінно високою, хоча б тому, що висловлювання журналістів дуже часто характеризуються гостротою суджень стосовно певних аспектів життя суспільства. У медіадискурсі найбільше різноманіття оцінювальної семантики притаманне прикметникам. Але евалюативне значення також часто мають номінативні конструкції, дієслівні форми та ідіоми. Зокрема, ідіоми надають оцінювальним висловлюванням більшої експресивності [4: 174].

Отже, медіадискурс – тематично сфокусована, соціокультурно обумовлена мовленнєво-мисленнєва діяльність у мас-медійному просторі. Оцінка є невід'ємним компонентом текстів медіадискурсу, що створює проблему при відтворенні таких текстів у перекладі.

Висновки до розділу 1

1. Оцінка інтерпретується як складник семантичної структури слова як одиниці мови, що вказує на певну цінність предметів та явищ з погляду відповідності / невідповідності вимогам, інтересам, смакам, уподобанням мовця. Категорія оцінки є універсальною, основоположною в процесі комунікації; вона відображає ціннісну шкалу комуніканта, характеризує об'єкт оцінки, класифікуючи і співвідносячи його зі стереотипами, нормами, правилами. Оцінка визначається оцінним контекстом і його координатами – факторами мовця, слухача, часу, місця, ситуацією, кількістю комунікантів, їх соціальним статусом, мовними ролями, станом речей, при якому відбувається мовленнєва взаємодія. Засоби вираження оцінки наявні на всіх мовних рівнях: морфологічному, лексичному, граматико-синтаксичному, стилістичному та дискурсивному. Оцінку можна класифікувати за такими критеріями, як аксіологічна інтерпретація (позитивна, нульова, негативна) та оцінні предикати (модально-оцінні, загальнооцінні, частковооцінні).

2. Оскільки оцінка може передавати позитивні та негативні емоції, використовуватися для передачі ставлення автора до персонажів, предметів, ситуацій тощо, вона не завжди піддається точному й однозначному перекладу з однієї мови на іншу, а для збереження стилістичного забарвлення такої лексики в перекладі виникає необхідність використовувати як повні, так і часткові лексичні відповідності. Адекватне, тобто, рівнозначне оригіналу, відтворення оцінки при перекладі включає акт її розуміння та інтерпретації та власне відтворення оцінки, що включає три аспекти: відтворення оцінного змісту, відтворення оцінного сенсу та відтворення оцінних значень одиниць, що складають висловлювання. Основними стратегіями відтворення оцінки при перекладів постають стратегії інтенсифікації, деінтенсифікації та збереження вихідної інтенсивності оцінювання, що передбачає застосування різнорівневих перекладацьких трансформацій.

3. Дискурс розуміють як соціальну та комунікативну практику, яка існує в надіндивідуальному мовному просторі та функціонує за певними параметрами, що накладаються згідно із соціально-ідеологічною позицією мовця. Одним із загальновизнаних видів дискурсу постає медіадискурс – тематично сфокусована, соціокультурно обумовлена мовленнєво-мисленнєва діяльність у мас-медійному просторі. Основними характеристиками текстів медіадискурсу є різноманітність технічної реалізації, свобода, лаконічність, активне проникнення і широке функціонування мовних одиниць зниженого регістру, креативність, прецедентність, мовна гра, демократизація, плюралізація, персоніфікація адресанта, інтердискурсивність. Оцінка є невід’ємним компонентом текстів медіадискурсу, оскільки, наприклад, висловлювання журналістів дуже часто характеризуються гостротою суджень стосовно певних аспектів життя суспільства.

РОЗДІЛ 2
ВЕРБАЛЬНЕ ВТІЛЕННЯ АКСІОЛОГІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЗМІ

2.1 Мовні засоби вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ

Мовні засоби вираження оцінки в англійськомовних ЗМІ в роботі розподілено на засоби прямої номінації, засоби образної номінації та засоби дискурсивної номінації [35: 6–7]

Засоби прямої номінації мають на меті іменування об'єктів, їх дій і станів, а також сутнісних характеристик, що відіграють значну роль у розкритті образу України в англійськомовних ЗМІ. Засоби прямої номінації можуть містити аксіологічний компонент як у денотативному, так і в конотативному компоненті значення. Таким чином, виділяється дві групи засобів прямої номінації:

I. **Засоби прямої номінації з аксіологічним компонентом у денотативному компоненті значення** являють собою як окремі слова, так і словосполучення, які прямо передають позитивну чи негативну оцінку тих чи інших об'єктів чи явищ:

1) **слова**:

– **іменники**: (7[1]) *allies*; (7) *partners*; (22) *freedom*; (24) *volunteers*; (38) *controversy*; (49) *suffering*; (51) *corruption*; (52) *unemployment*; (57) *glasnost*; (60) *swagger*; (63) *development*; (67) *fear*; (75) *crisis*; (78) *bloodshed*; (91) *massacre*; (100) *sites of tragedy*; та іменники з заперечними частками: (25) *no panic*;

– **прикметники**: (3) *unfounded;* (39) *war-torn*; (70) *violent*; (93) *provocative*; і прикметники з заперечними частками: (61) *not safe*

[1] Тут і далі – номер прикладу із Додатку А.

– **дієслова**: (4) *hit;* (11) *accuse*; (13) *blame;* (20) *defend*; (40) *democratise*; (43) *shrank*; (44) *displace*; (76) *unite*; (83) *reunite*; (94) *fascinate*;

– **прислівники**: (16) *wearily;* (31) *seriously*; (45) *free*; (46) *bold*;

2) **двокомпонентні словосполучення**:

– словосполучення «**іменник + іменник**», де один або обидва із іменників виступає оцінним: (12) *trust in the authorities*; (65) *caricature image*; (77) *escalation of violence;* (82) *casualties of the violence*; (86) *system failure;*

– словосполучення «**прикметник + іменник**»: а) з оцінним іменником: (1) *a military threat*; (18) *art deco mansions;* (19) *middle-class professionals*; (48) *recent tumult*; (72) *civil unrest*; (73) *systemic problem*; б) з оцінним прикметником: (42) *crisis-wracked country;* (58) *creative youth*; (62) *great potential*; (79) *long-divided country*; (89) *much-needed break*; (90) *fascist-inspired ideology*;

– словосполучення «**прислівник + прикметник**» з оцінним прислівником: (14) *eerily calm*;

– словосполучення «**дієслово + іменник**» з оцінним дієсловом: (8) *enhanced cyber cooperation*;

3) **трикомпонентні словосполучення**:

– словосполучення «**прикметник + іменник + іменник**»: а) з оцінним іменником: (2) *far-right Ukrainian extremists;* б) з оцінним прикметником: (66) *bad fashion sense*;

– словосполучення «**прикметник + прикметник + іменник**»: а) з оцінним іменником: (26) *relative military weakness*; б) з оцінним прикметником: (53) *pricey public services*; (54) *more dangerous place*; (64) *offensive stereotypical image;*

– словосполучення «**прислівник + прислівник + прикметник**» з оцінним прислівником та прикметником: (5) *very [well] protected*;

– словосполучення «**прислівник + прикметник + іменник**» з оцінним прикметником та прислівником, що підсилює оцінку: (84) *very strong nation*; (88) *more creative solutions*.

II. **Засоби прямої номінації з аксіологічним компонентом у конотативному компоненті значення** – це такі слова і словосполучення, оцінка в яких репрезентована в конотації їх компонентів, таким чином, наявність чи відсутність, а іноді – і полярність оцінки – залежать від контексту, в якому її репрезентовано. Це – такі мовні одиниці:

1) **слова**:

– **іменники**: (21) *west* як іменування західного демократичного світу у порівнянні з більш автократичними східними країнами є маркером позитивної оцінки; (21) *democracy*, постаючи іменуванням народовладдя на противагу авторитарним режимам, репрезентує позитивну оцінку; (23) *resistance* як номінація супротиву агресору представляє собою маркер позитивної оцінки; (28) *bystander* у контексті ролі у світовій політиці країни має негативну оцінку; (85) *protests* у контексті з протестами проти корумпованості влади оцінюється позитивно;

– **прикметники**: (37) *conservative* варто розглядати як негативну оцінку в контексті захисту прав секс-меншин; (69) *unpredictable* в контексті забезпечення безпеки країни від зовнішнього агресора має негативну оцінку;

– **дієслова**: (6) *working* у контексті співпраці України із союзниками репрезентує позитивну оцінку діяльності країни;

2) **двокомпонентні словосполучення**:

– словосполучення «**іменник + іменник**» з оцінним іменником: (54) *Soviet mindset* у контексті західних демократизованих суспільств виступає маркером негативної оцінки; (81) *protest movement*, в якому протест оцінюється позитивно, оскільки це – протест проти корумпованої влади;

– словосполучення «**прикметник + іменник**» з оцінним прикметником: (87) *pro-western government*, де спрямованість уряду на захід

позитивно оцінюється західними ЗМІ в контексті євроінтеграції країни; (92) *divisive figure*, що є номінацією особи, яка вносить розбрат у загальний порядок; (96) *far-right party* є більш негативною оцінкою, аніж позитивною, оскільки праворадикальні партії можуть нести небезпечну для суспільства ідеологію; (97) *ultra-nationalist militia* також має негативну оцінку з огляду на те, що надмірний націоналізм може також поставати небезпечним для суспільства;

– словосполучення «**прислівник + прикметник**» з оцінним прикметником: (3) *completely unconfirmed* по відношенню до звинувачень України у військовій агресії з боку Російської Федерації виступає як негативна оцінка країни; (35) *highly traditional*, де традиційність поглядів постає негативною рисою через неможливість повноцінного розвитку секс-меншин.

Засоби образної номінації мають на меті характеризацію України крізь призму авторського бачення з урахуванням асоціативних зв'язків, що виникають у свідомості автора стосовно цієї країни. Засоби образної номінації представлено такими тропами:

1) **метафора**: (15) *snow blanketed Kyiv* як назва дії, коли сніг укриває місто, репрезентує позитивну оцінку зимової краси; (50) *tinderbox* як назва частини країни характеризує її як компонент, що несе в собі потенційну небезпеку для неї; (56) *awaken interest* постає метафорою, що має на меті охарактеризувати підвищення рівня інтересу суспільства до певного явища; (68) *puppet government*, де *puppet* виступає як характеристика можливості управляти урядом, наче ляльками в ляльковому театрі;

2) **персоніфікація**: (59) *dormant [Kyiv]* постає характеристикою міста, яке ніби застигло у певному стані та чекає на кращий момент, щоб знову почати розвиватися.

Роль **засобів дискурсивної номінації** полягає у характеризації України шляхом опису подій, що відбуваються з нею та навколо неї. Засоби дискурсивної номінації можуть бути:

1) **контекстуально незалежними**, коли опис ситуації виражає оцінку незалежно від точки зору на таку ситуацію: (1) *without providing any evidence;* (2) *will fight against aggressors;* (29) *without a chance to influence the outcome*; (33) *tensions around Ukraine*; (41) *powerful new wave of creativity*; (47) *stopped being afraid*; (80) *on their honour*;

2) **контекстуально залежними**, коли один і той же опис подій може мати різну полярність оцінки, і для розуміння аксіологічного значення читач повинен мати більш глибоке розуміння ситуації: (17) *ready to take up arms* в контексті оборони країни від агресора репрезентує позитивну оцінку; (32) *dismantling any oligarchic or political structures* у контексту боротьби з корупцією має позитивну оцінку; (34) *post-Soviet country*, коли говориться про цензурування телеефіру, є негативною оцінкою країни як нащадка тоталітарного СРСР; (36) *western-leaning political elite* є позитивною оцінкою політичної еліти країни для західних ЗМІ; (98) *gradually opened up* в описі туристичного маршруту свідчить про його поступовий розвиток.

Кількісні показники, отримані в результаті аналізу мовних засобів вербалізації оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ, узагальнено в *Таблиці 2.1*.

Таблиця 2.1

Мовні засоби вербалізації оцінки образу України
в англійськомовних ЗМІ

Мовні засоби вербалізації оцінки	**Кількість**	**Частка**
І. Засоби прямої номінації	**86**	**81,9%**
1) з оцінкою в денотації	70	66,67%
а) слова	40	38,1%
іменники	19	18,1%
прикметники	5	4,76%

Закінчення Таблиці 2.1

Мовні засоби вербалізації оцінки	**Кількість**	**Частка**
дієслова	12	11,43%
прислівники	4	3,81%
б) двокомпонентні словосполучення	21	20%
іменник + іменник	5	4,76%
прикметник + іменник	14	13,33%
прислівник + прикметник	1	0,95%
дієслово + іменник	1	0,95%
в) трикомпонентні словосполучення	9	8,57%
прикметник + іменник + іменник	2	1,9%
прикметник + прикметник + іменник	4	3,81%
прислівник + прислівник + прикметник	1	0,95%
прислівник + прикметник + іменник	2	1,9%
2) з оцінкою в конотації	16	15,24%
а) слова	8	7,62%
іменники	5	4,76%
прикметники	2	1,9%
дієслова	1	0,95%
б) двокомпонентні словосполучення	8	7,62%
іменник + іменник	2	1,9%
прикметник + іменник	4	3,81%
прислівник + прикметник	2	1,9%
II. Засоби образної номінації	**5**	**4,76%**
метафора	4	3,81%
персоніфікація	1	0,95%
III. Засоби дискурсивної номінації	**14**	**13,33%**
контекстуально незалежні	8	7,62%
контекстуально залежні	6	5,71%
Загалом	**105**	**100%**

Як демонструє інформація, представлена в *Таблиці 2.1*, в сучасних англійськомовних ЗМІ основними мовними засобами вербалізації оцінки при репрезентації образу України постають засоби прямої номінації (81,9%), найчастіше такі, в яких оцінка представлена в денотативному компоненті значення (66,67%). Аксіологічна репрезентація образу України в англійськомовних ЗМІ у 13,33% випадків відбувається шляхом застосування засобів дискурсивної номінації, у 4,76% – засобами образної номінації.

2.2 Типологія оцінних значень в аксіологічній репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відповідно до оцінних предикатів

Класифікація оцінки відповідно до оцінних предикатів здійснена в роботі за типологією Л. М. Васильєва [7: 57–61]. У текстах англійськомовних ЗМІ образ України представлено такими оцінними предикатами:

1) **модально-оцінні предикати** висловлюють тільки раціональну оцінку: (1) *Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL); (2) *Ukrainian officials had claimed that the provocation could take the form of a violent incident at the Russian embassy or consulate, which Moscow could then blame on far-right Ukrainian extremists* (USR: URL); (3) *The presidential spokesman in Moscow, Dmitry Peskov, rejected the claims as "unfounded and completely unconfirmed"* (USR: URL); (24) *Volunteers such as Filimonov and small army groups will launch bloody partisan attacks* (WFE: URL); (26) *He acknowledged Ukraine's relative military weakness but he said Kyiv had around 500,000 soldiers including reservists* (WFE: URL); (27) *Masi Nayyem, a lawyer who founded the Podil practice, admitted he was looking forward to shooting at Russians again* (WFE: URL); (29) *She added: "We are caught in the position of waiting for the 'worst scenario' without a chance to influence the outcome"* (WFE: URL); (43) *Last year, Ukraine's economy shrank by 12%* (KNR: URL); (51) *Corruption remains deeply endemic* (KNR: URL); (52) *Unemployment hovers at around 10%, and the economy is still sluggish* (KNR: URL); (53) *Locals complain of huge potholes, pricey public services, and no parking* (KNR: URL); (54) *Kiev also appears to have become a more dangerous place of late* (KNR: URL);

2) **загальнооцінні предикати** висловлюють раціонально-емоційну оцінку: (4) *On the same day as the allegations, Ukraine was hit by a "massive" cyber-attack, with the websites of several government departments including the*

ministry of foreign affairs and the education ministry knocked out (USR: URL); (8) *Stoltenberg said Nato and Ukraine would in the coming days sign an agreement on enhanced cyber cooperation* (USR: URL); (10) *"If it's happened, it will be a big tragedy and you understand it will be big war because ... most citizens of the Ukraine will fight against aggressors," Yermak said* (USR: URL); (14) *The mood last week in Ukraine was eerily calm, despite talk of war* (WFE: URL); (23) *But Andriy Zagorodnyuk, Kyiv's former defence minister, says the Kremlin's conscript-heavy military will immediately face resistance, should it try to occupy towns and cities* (WFE: URL); (33) *"The disinformation disseminated by the UK foreign ministry is more evidence that it is namely Nato countries led by the Anglo-Saxons who are engaged in the escalation of tensions around Ukraine," the Russian foreign ministry said on Sunday* (UTU: URL); (39) *Izolyatsia, an arts fund once based in war-torn Donetsk, is staging its first exhibition in Ukraine's capital* (UAE: URL); (42) *The scene evokes late 90s Williamsburg, not the capital of a crisis-wracked country at war* (KNR: URL); (78) *"Now there is bloodshed in my country," Yaremchuk said an interview the day after scores of people were killed in Odessa last weekend* (ESC: URL); (79) *She explained her comments as an effort to reunite the long-divided country, and insists she is apolitical and will be representing the entire country in Denmark* (ESC: URL);

3) **частковооцінні предикати** висловлюють або переважно раціональну, або переважно емоційну оцінку та поділяються на такі групи:

– **утилітарні**: *вигідний, сприятливий, даремний, згубний* тощо: (5) *"The most strategic infrastructure in Ukraine was not be destroyed by this attack. This is a very [well] protected," Yermak told a meeting of the Atlantic Council thinktank from Kyiv* (USR: URL); (6) *He said Ukraine was working with the US and the UK to confirm who was behind the assault* (USR: URL); (7) *While we continue to assess the impact with the Ukrainians, it seems limited so far, with websites coming back online. We will consult with allies and partners including Ukraine* (USR: URL); (17) *The consensus – at least according to surveys – is that a third of*

the population is ready to take up arms (WFE: URL); (19) *His group is made up of middle-class professionals: IT staff, designers, actors, journalists* (WFE: URL); (28) *"With nothing yet happening on the ground, there's nothing I can report to tell you something new and impactful," Nataliya Gumenyuk, a Ukrainian journalist and author admitted, saying it was hard to make sense of a conflict in which Ukraine often appears as a bystander* (WFE: URL); (31) *Ukraine is reacting "seriously" to UK Foreign Office allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government, a senior government adviser has said, adding that Kyiv is resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UTU: URL); (50) *The Donbas region is still a tinderbox, with Ukraine-Russia tensions on the rise in recent weeks* (KNR: URL); (68) *On Sunday a senior Ukraine government adviser said the country was reacting "seriously" to UK allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government and that Kyiv was resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UUW: URL); (98) *Chernobyl was once a destination exclusively for extreme-disaster tourists, but it has gradually opened up, with affordable tours and basic accommodation readily available* (CWT: URL);

– **етичні**: (11) *Tensions are at an all-time high between Ukraine and Russia, which Kyiv accuses of having massed troops on its border before a possible invasion* (USE: URL); (13) *"Ukrainians are blaming everything on Russia, even their bad weather in their country," he said in English* (USE: URL); (21) *It's the west versus Eurasia, democracy against slavery and authoritarianism* (WFE: URL); (22) *We want democracy and freedom* (WFE: URL); (32) *In separate comments to Agence-France Presse, Podolyak said: "Our state will continue its policy of dismantling any oligarchic or political structures that could be working to destabilise Ukraine" or aid Russia* (UTU: URL); (35) *Ukraine's Catholic west and orthodox east take a dim view of gay rights, and hold highly traditional social views* (ABU: URL); (37) *Ukrainian society is a conservative one* (ABU: URL); (41) *The country's capital, Kiev, is at the forefront of a powerful*

new wave of creativity (KNR: URL); (45) *Young Ukrainians today – they are so free, and the revolution moved them, spurred them* (KNR: URL); (55) *But while some may dismiss the city's new ferment as just the latest chapter in the globalisation of hipster culture, Kiev's newfound creativity marks a shaking off of the Soviet mindset, a breaking away from a past where new ideas and free thinking occurred only underground* (KNR: URL); (64) *Ukraine's culture minister Oleksandr Tkachenko has issued a complaint to Netflix over its offensive stereotypical image of a Ukrainian character in its show Emily in Paris* (UCM: URL); (84) *I want to be worthy of Ukrainians who have proved to be a very strong nation that deserve a better future in Europe* (ESC: URL); (90) *The movements, which sought to create a Ukrainian state independent from the Soviet Union, followed a fascist-inspired ideology and were at times allied with the Nazis* (KAI: URL); (100) *Unlike some other sites of tragedy that, despite mass attendance, are places of solemnity and reflection, this is a messy and morally queasy experience* (CWT: URL);

– **естетичні**: (15) *The first winter snow blanketed Kyiv* (WFE: URL); (18) *In the upmarket Podil district, with its art deco mansions, a new piece of graffiti read: "Biy Moskaliv!" ("Beat Up Russians!")* (WFE: URL); (60) *Yet Ukraine's capital may be quietly regaining its long-lost swagger* (KNR: URL); (66) *Media in Ukraine confirmed that he has sent a letter to the streaming giant to complain about the portrayal of Petra, played by actor Daria Panchenko, who is terrified of being deported in the show, shoplifts while on a shopping spree with Emily and has bad fashion sense – the ultimate faux pas in this appearance-obsessed world* (UCM: URL);

– **сенсорні**: (16) *But, as Ukrainians wearily point out, the country has already been at war for eight long years, ever since Vladimir Putin annexed Crimea and kickstarted a brutish conflict in the east of the country, which has claimed nearly 14,000 lives* (WFE: URL);

– **аксіологічні**: (12) *The purpose of the attack, it added, "is not only to intimidate society but to also destabilise the situation in Ukraine, halting the work of the public sector and crushing Ukrainians' trust in the authorities"* (USE: URL); (94) *Ukraine fascinates me – the aesthetics and the interiors of the eastern European country are a real mix between old and new* (PWU: URL).

Кількісні показники, отримані в результаті аналізу оцінних значень в аксіологічній репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відповідно до оцінних предикатів, узагальнено в *Таблиці 2.2*.

Таблиця 2.2

Типологія оцінних значень в аксіологічній репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відповідно до оцінних предикатів

Оцінні предикати	**Кількість**	**Частка**
1. Модально-оцінні	24	22,86%
2. Загальнооцінні	22	20,95%
3. Частковооцінні	59	56,19%
утилітарні	22	20,95%
етичні	30	28,57%
естетичні	4	3,81%
сенсорні	1	0,95%
аксіологічні	2	1,9%
Загалом	**105**	**100%**

Як свідчить представлена в *Табл. 2.2* інформація, найчастіше в англійськомовних ЗМІ образ України репрезентується частковооцінними предикатами (56,19%), у той час, як модально-оцінні предикати (22,86%) та загальнооцінні предикати (20,95%) є менш розповсюдженими.

2.3 Аксіологічна інтерпретація оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ

Як було визначено в попередньому розділі, оцінна шкала варіюється від негативної до позитивної. До того ж, для даного дослідження важливим є розуміння того, які саме явища як складники образу України англійськомовні ЗМІ репрезентують як позитивні, а які – як негативні. Таким чином, доцільною є побудова фрейму концепту UKRAINE ‘УКРАЇНА’ з виділенням окремих компонентів фрейму відповідно до їх розташування на оцінній шкалі. Тому, перш за все, виділяються концепти – складники фрейму UKRAINE ‘УКРАЇНА’ із виділенням родових понять, що об’єднують концепти в тематичні групи.

Негативний напрям оцінної шкали відображено такими концептами із виділенням родових понять:

1) **українець**:

– BAD FASHION SENSE ‘НЕСМАК’: (66) *Media in Ukraine confirmed that he has sent a letter to the streaming giant to complain about the portrayal of Petra, played by actor Daria Panchenko, who is terrified of being deported in the show, shoplifts while on a shopping spree with Emily and has bad fashion sense – the ultimate faux pas in this appearance-obsessed world* (UCM: URL);

– CONSERVATISM ‘КОНСЕРВАТИЗМ’: (37) *Ukrainian society is a conservative one* (ABU: URL);

2) **війна**:

– BEING ATTACKED ‘АТАКОВАНА’: (4) *On the same day as the allegations, Ukraine was hit by a “massive” cyber-attack, with the websites of several government departments including the ministry of foreign affairs and the education ministry knocked out* (USR: URL);

– DISPLACED PEOPLE ‘ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ’: (44) *Its slow-drip, two-and-a-half-year conflict with Russia has killed nearly 10,000 people and displaced about two million in the east of the country* (KNR: URL);

– MILITARY TENSIONS ‘ВІЙСЬКОВА НАПРУЖЕНІСТЬ’: (33) *“The disinformation disseminated by the UK foreign ministry is more evidence that it is namely Nato countries led by the Anglo-Saxons who are engaged in the escalation of tensions around Ukraine,” the Russian foreign ministry said on Sunday* (UTU: URL);

– SUFFERING OF POPULATION ‘СТРАЖДАННЯ НАСЕЛЕННЯ’: (49) *And of course, the Ukrainian singer Jamala won Eurovision 2016 with a song about the suffering of Crimean Tatars* (KNR: URL);

– THREAT ‘ЗАГРОЗА’: (1) *Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL);

– WAR CONSEQUENCES ‘НАСЛІДКИ ВІЙНИ’: (39) *Izolyatsia, an arts fund once based in war-torn Donetsk, is staging its first exhibition in Ukraine’s capital* (UAE: URL);

– WEAKNESS ‘СЛАБКІСТЬ’: (26) *He acknowledged Ukraine’s relative military weakness but he said Kyiv had around 500,000 soldiers including reservists* (WFE: URL);

– WEARINESS ‘ВТОМА’: (16) *But, as Ukrainians wearily point out, the country has already been at war for eight long years, ever since Vladimir Putin annexed Crimea and kickstarted a brutish conflict in the east of the country, which has claimed nearly 14,000 lives* (WFE: URL);

3) **суспільство**:

– CRISIS ‘КРИЗА’: (42) *The scene evokes late 90s Williamsburg, not the capital of a crisis-wracked country at war* (KNR: URL);

– DISCORD ‘РОЗБРАТ’: (79) *She explained her comments as an effort to reunite the long-divided country, and insists she is apolitical and will be representing the entire country in Denmark* (ESC: URL);

– TOTALITARIAN PAST ‘ТОТАЛІТАРНЕ МИНУЛЕ’: (34) *According to reports, Ukraine's culture and tourism ministry is set to ban the film Brüno, which was due for release in the post-Soviet country next week* (ABU: URL);

4) **економіка**:

– ECONOMIC PROBLEMS ‘ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ’: (43) *Last year, Ukraine’s economy shrank by 12%* (KNR: URL);

– UNEMPLOYMENT ‘БЕЗРОБІТТЯ’: (52) *Unemployment hovers at around 10%, and the economy is still sluggish* (KNR: URL);

5) **політика**:

– EXTERNAL MANAGEMENT ‘ЗОВНІШНЄ УПРАВЛІННЯ’: (68) *On Sunday a senior Ukraine government adviser said the country was reacting “seriously” to UK allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government and that Kyiv was resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UUW: URL);

– EXTREMISTS ‘ЕКСТРЕМІСТИ’: (2) *Ukrainian officials had claimed that the provocation could take the form of a violent incident at the Russian embassy or consulate, which Moscow could then blame on far-right Ukrainian extremists* (USR: URL);

– PASSIVITY ‘ПАСИВНІСТЬ’: (27) *“With nothing yet happening on the ground, there’s nothing I can report to tell you something new and impactful,” Nataliya Gumenyuk, a Ukrainian journalist and author admitted, saying it was hard to make sense of a conflict in which Ukraine often appears as a bystander* (WFE: URL);

6) **безпека**:

– INSTABILITY ‘НЕСТАБІЛЬНІСТЬ’: (69) *On Sunday, the US state department said: “The security conditions, particularly along Ukraine’s borders, in Russia-*

occupied Crimea, and in Russia-controlled eastern Ukraine, are unpredictable and can deteriorate with little notice" (UUW: URL);

– LACK OF SECURITY ‘НЕДОСТАТНЯ БЕЗПЕЧНІСТЬ’: (54) *Kiev also appears to have become a more dangerous place of late* (KNR: URL);

– VIOLENCE ‘ЖОРСТОКІСТЬ’: (70) *Demonstrations, which have turned violent at times, regularly occur throughout Ukraine, including in Kyiv* (UUW: URL).

На **позитивному** боці оцінної шкали відображено такі концепти:

1) **українець**:

– BRAVERY ‘СМІЛИВІСТЬ’: (25) *"There is definitely no panic. I don't see any panic at all," Zagorodnyuk told the Observer* (WFE: URL);

– CREATIVITY ‘КРЕАТИВНІСТЬ’: (41) *The country's capital, Kiev, is at the forefront of a powerful new wave of creativity* (KNR: URL);

– DEDICATION ‘САМОВІДДАНІСТЬ’: (24) *Volunteers such as Filimonov and small army groups will launch bloody partisan attacks* (WFE: URL);

– PATRIOTISM ‘ПАТРІОТИЗМ’: (17) *The consensus – at least according to surveys – is that a third of the population is ready to take up arms* (WFE: URL);

– PROFESSIONALISM ‘ПРОФЕСІОНАЛІЗМ’: (19) *His group is made up of middle-class professionals: IT staff, designers, actors, journalists* (WFE: URL);

2) **суспільство**:

– DEMOCRACY ‘ДЕМОКРАТІЯ’: (21) *It's the west versus Eurasia, democracy against slavery and authoritarianism* (WFE: URL);

– DEVELOPMENT ‘РОЗВИТОК’: (63) *Culture can play a key role in spurring development* (KNR: URL);

– FREEDOM ‘СВОБОДА’: (22) *We want democracy and freedom* (WFE: URL);

– OPENNESS ‘ВІДКРИТІСТЬ’: (98) *Chernobyl was once a destination exclusively for extreme-disaster tourists, but it has gradually opened up, with affordable tours and basic accommodation readily available* (CWT: URL);

– POTENTIAL ‘ПОТЕНЦІАЛ’: (62) *Of course there are issues, but right now we have great potential* (KNR: URL);

– RESISTANCE ‘СУПРОТИВ’: (10) *“If it’s happened, it will be a big tragedy and you understand it will be big war because … most citizens of the Ukraine will fight against aggressors,” Yermak said* (USR: URL);

– STRENGTH ‘СИЛА’: (84) *I want to be worthy of Ukrainians who have proved to be a very strong nation that deserve a better future in Europe* (ESC: URL);

– TRUST IN AUTHORITIES ‘ДОВІРА ВЛАДІ’: (12) *The purpose of the attack, it added, “is not only to intimidate society but to also destabilise the situation in Ukraine, halting the work of the public sector and crushing Ukrainians’ trust in the authorities”* (USE: URL);

– UNITY ‘ЄДНІСТЬ’: (76) *“We do not need a victory at any cost, our mission is to unite people with our music, not to sow discord,” Kazka wrote on its Facebook page after talks with the broadcaster* (UPO: URL);

3) **політика**:

– COOPERATION ‘СПІВПРАЦЯ’: (6) *He said Ukraine was working with the US and the UK to confirm who was behind the assault* (USR: URL);

– PRO-WESTERNISM ‘ПРОЗАХІДНІСТЬ’: (36) *And despite efforts by Ukraine’s western-leaning political elite to integrate with Europe, there is little sign of a more liberal view taking hold* (ABU: URL);

4) **безпека**:

– BEING PROTECTED ‘ЗАХИЩЕНА’: (5) *“The most strategic infrastructure in Ukraine was not be destroyed by this attack. This is a very [well] protected,” Yermak told a meeting of the Atlantic Council thinktank from Kyiv* (USR: URL);

– CALM ‘ЗАТИШШЯ’: (15) *The first winter snow blanketed Kyiv* (WFE: URL);

5) **естетика**:

– ARCHITECTURE ‘АРХІТЕКТУРА’: (18) *In the upmarket Podil district, with its art deco mansions, a new piece of graffiti read: “Biy Moskaliv!” (“Beat Up Russians!”)* (WFE: URL);

– BEAUTY ‘КРАСА’: (60) *Yet Ukraine’s capital may be quietly regaining its long-lost swagger* (KNR: URL).

Інвентар виділених концептів – складників фрейму UKRAINE ‘УКРАЇНА’ уможливлює побудову аксіологічного двонаправленого фрейму, як представлено у *Додатку Б*.

Таким чином, здебільшого позитивно англійськомовні ЗМІ оцінюють особистість пересічного українця (UKRAINIAN ‘УКРАЇНЕЦЬ’) та українське суспільство (SOCIETY ‘СУСПІЛЬСТВО’), у той час, як політичний устрій країни (POLITICS ‘ПОЛІТИКА’), та ступінь безпеки країни (SECURITY ‘БЕЗПЕКА’) здебільшого оцінюються негативно. Виключно позитивно оцінюється зовнішній вигляд країни та окремих населених пунктів (AESTHETICS ‘ЕСТЕТИКА’). З іншого боку, економічні проблеми країни (ECONOMICS ‘ЕКОНОМІКА’) та війна в Україні (WAR ‘ВІЙНА’) оцінюються виключно негативно.

2.4 Функції аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

Розглянемо можливості застосування типології функцій аксіологічних одиниць, розробленої Л. Г. Бабенко та Ю. В. Каразіним [3: 250–251] по відношенню до оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ.

Сутність **описово-характерологічної функції** аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ полягає у створенні образу України для читача, тому така функція може іменуватися **іміджотвірною**, наприклад, Україна досі позиціонується як постраднянська

країна, тобто, носій тоталітарного минулого: (34) *According to reports, Ukraine's culture and tourism ministry is set to ban the film Brüno, which was due for release in the post-Soviet country next week* (ABU: URL). З іншого боку, імідж України тісно пов'язаний з її населенням, особливо після подій 2013-2014 років, коли українці почали характеризуватися як сильна, смілива і згуртована нація, яка вийшла на боротьбу з автократією: (46) *Bold young artists, promoters, entrepreneurs and officials have quietly begun to transform this city of three million into a hotbed of urban creativity, with innovative theatre, outdoor concerts and food events, a slew of smart bars and cafes, and a flowering of film production and appreciation* (KNR: URL); (47) *"People stopped being afraid, after Maidan," says Ivan Kozlenko, the 35-year-old general director of Ukraine's national film archives* (KNR: URL). Окремо варто вказати на прагнення українців до свободи як на частину їх образу в англійськомовних ЗМІ: (45) *Young Ukrainians today – they are so free, and the revolution moved them, spurred them* (KNR: URL).

Наступна функція оцінних одиниць при створенні образу України в англійськомовних ЗМІ постає **інтерпретаційна функція**, що полягає у здатності оцінних одиниць пояснювати реалії життя в іншій країні для цільового читача. Зокрема, інтерпретаційна функція реалізується у застосуванні оцінних одиниць для опису особливостей життя населення України, наприклад: (49) *And of course, the Ukrainian singer Jamala won Eurovision 2016 with a song about the suffering of Crimean Tatars* (KNR: URL); (53) *Locals complain of huge potholes, pricey public services, and no parking* (KNR: URL).

Реалізація **емоційно-оцінної функції** аксіологічних одиниць при створенні образу України в англійськомовних ЗМІ полягає у здатності таких одиниць виразити власне ставлення автора тексту статті до подій чи явищ, характерних для України, як прямо: (84) *I want to be worthy of Ukrainians who have proved to be a very strong nation that deserve a better future in Europe*

(ESC: URL); так і опосередковано через образність: (68) *On Sunday a senior Ukraine government adviser said the country was reacting "seriously" to UK allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government and that Kyiv was resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UUW: URL). У деяких випадках автор може прямо висловлювати власну думку щодо змальовуваних питань: (94) *Ukraine fascinates me – the aesthetics and the interiors of the eastern European country are a real mix between old and new* (PWU: URL).

Інтенціональна функція оцінних одиниць при створенні образу України в англійськомовних ЗМІ полягає у виявленні й відображенні намірів автора. Наприклад, позитивна оцінка демократичних процесів в Україні у фрагменті (40) *If Ukraine's Maidan revolution has largely not led to the transparent government its proponents envisioned, it has certainly democratised Ukrainian culture* (KNR: URL) дозволяє закцентувати увагу на позитивному ставленні автора до країни. З іншого боку, негативна оцінка України країною-агресором характеризує не саму Україну, а ставлення до неї Російської Федерації: (1) *Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL).

Емоційно-регулятивна функція оцінних одиниць в англійськомовних ЗМІ передбачає безпосередній вплив на читача. Зокрема, автори можуть закликати читача співчувати Україні: (29) *She added: "We are caught in the position of waiting for the 'worst scenario' without a chance to influence the outcome"* (WFE: URL); непокоїтися за неї: (14) *The mood last week in Ukraine was eerily calm, despite talk of war* (WFE: URL); пишатися нею: (10) *"If it's happened, it will be a big tragedy and you understand it will be big war because … most citizens of the Ukraine will fight against aggressors," Yermak said* (USR: URL); прагнути розглядати її як надійного партнера: (7) *While we continue to assess the impact with the Ukrainians, it seems limited so far, with*

websites coming back online. We will consult with allies and partners including Ukraine (USR: URL) тощо.

Таким чином, основними функціями аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ постають іміджотвірна, інтерпретаційна, емоційно-оцінна, інтенціональна та емоційно-регулятивна функції.

Висновки до розділу 2

1. У сучасних англійськомовних ЗМІ основними мовними засобами вербалізації оцінки при репрезентації образу України постають засоби прямої номінації (81,9%). Здебільшого це – такі засоби прямої номінації, в яких оцінка представлена в денотативному компоненті значення (66,67%), найчастіше – прості слова (38,1%), та двокомпонентні словосполучення (20%). Серед засобів прямої номінації з оцінкою в конотативному компоненті значення (15,24%) у рівній мірі представлені слова та двокомпонентні словосполучення (по 8% на групу). Якщо розглядати частиномовну належність засобів прямої номінації, то найчастіше це – іменники (22,86%) та дієслова (12,38%), а також словосполучення, утворені за схемою «прикметник + іменник» (17,14%). Аксіологічна репрезентація образу України в англійськомовних ЗМІ у 13,33% випадків відбувається шляхом застосування засобів дискурсивної номінації, здебільшого – контекстуально незалежних (7,62%), хоча контекстуально залежні також представлені досить часто (5,71%). Найрідше застосовуються засоби образної номінації (4,76%), серед яких найбільш часто використовуваним засобом є метафора (3,81%); персоніфікацію застосовано лише в 0,95% проаналізованих випадків.

2. Найчастіше в англійськомовних ЗМІ образ України репрезентується частковооцінними предикатами (56,19%), серед яких основними є етичні (28,57%) та утилітарні (20,95%). Таким чином, англійськомовні ЗМІ концентрують свою оцінку образу України на можливості її співпраці з

країнами західного світу, характерних рисах її громадян та на здатності країни підтримувати і розвивати демократичні цінності. Модально-оцінні предикати (22,86%) покликані раціонально оцінювати стан справ у країні, зокрема, це стосується беззаперечних фактів політичної, економічної, військової тощо систем в Україні. Своєю чергою, загальнооцінні предикати (20,95%) покликані оцінити ті самі явища, але з перевагою емоційної оцінки та врахування особистої думки автора.

3. Аксіологічна інтерпретація оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ демонструє, що здебільшого позитивно англійськомовні ЗМІ оцінюють особистість пересічного українця (UKRAINIAN 'УКРАЇНЕЦЬ') та українське суспільство, яке за останні роки пройшло процес демократизації (SOCIETY 'СУСПІЛЬСТВО'), у той час, як політичний устрій країни (POLITICS 'ПОЛІТИКА'), та ступінь безпеки країни (SECURITY 'БЕЗПЕКА') здебільшого оцінюються негативно як характеристики країни, яка ще не пройшла потрібні для європейської країни трансформаційні процеси. Виключно позитивно оцінюється зовнішній вигляд країни та окремих населених пунктів (AESTHETICS 'ЕСТЕТИКА'). З іншого боку, економічні проблеми країни призводять до того, що її економіка та економічне становище населення (ECONOMICS 'ЕКОНОМІКА') оцінюється здебільшого негативно. У той же час, очевидним є те, що війна (WAR 'ВІЙНА') як негативний процес, що триває в Україні ще з 2014 року, також оцінюється виключно негативно.

4. Основними функціями аксіологічних одиниць при репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ постають іміджотвірна (створення образу України для читача), інтерпретаційна (пояснення реалій життя в іншій країні для цільового читача), емоційно-оцінна (здатність оцінних одиниць виразити власне ставлення автора тексту статті до подій чи явищ, характерних для України), інтенціональна (виявлення й відображення намірів автора) та емоційно-регулятивна (безпосередній вплив на читача з метою викликати певні емоційні стани) функції.

РОЗДІЛ 3
СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ ВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ АКСІОЛОГІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЗМІ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ

3.1 Лексичні перекладацькі трансформації як засіб передачі при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

Лексичні перекладацькі трансформації передбачають перетворення на рівні форми лексичної одиниці та включають такі трансформації, як практична транскрипція, транслітерація та калькування.

Практична транскрипція, зокрема, має на меті передачу звукової оболонки англійськомовної одиниці засобами української мови. Найпростіший приклад практичної транскрипції – приблизна передача звукової форми мовної одиниці із незначною адаптацією до норм української мови, наприклад, *volunteer – волонтер*: (24) *Volunteers such as Filimonov and small army groups will launch bloody partisan attacks* (WFE: URL) – Волонтери, такі як Філімонов і невеликі армійські групи, розпочнуть криваві партизанські атаки.

Транслітерація передбачає передачу графічної форми термінологічної одиниці, наприклад, *glasnost – гласность*: (57) *Slowly, even the government's top-down Soviet style appears to be shifting toward glasnost* (KNR: URL) – Поступово навіть радянський стиль вертикалі уряду, здається, зміщується в бік «гласності».

Транслітерація також може включати модифікації, зокрема, опущення подвійних приголосних. Зокрема, під час застосування транслітерації може

відбуватися адаптація суфіксів та закінчень до норм української мови, наприклад:

– *democracy – демократія*: (21) *It's the west versus Eurasia, democracy against slavery and authoritarianism* (WFE: URL) – Це – захід проти Євразії, демократія проти рабства та авторитаризму;

– *corruption – корупція*: (51) *Corruption remains deeply endemic* (KNR: URL) – Надзвичайно поширеною залишається корупція;

– *conservative – консервативний*: (37) *Ukrainian society is a conservative one* (ABU: URL) – Українське суспільство консервативне.

Найбільш продуктивним серед лексичних перекладацьких трансформацій постає **калькування**, що передбачає буквальний поелементний переклад мовного засобу вербалізації оцінки і застосовується переважно при відтворенні таких мовних засобів, що представлені у вигляді двокомпонентних словосполучень, в яких значимі слова поєднані зв'язками сурядності або підрядності:

– *allies and partners – союзники та партнери:* (7) *While we continue to assess the impact with the Ukrainians, it seems limited so far, with websites coming back online. We will consult with allies and partners including Ukraine* (USR: URL) – Хоча ми продовжуємо оцінювати вплив на українців, він поки що здається обмеженим, оскільки веб-сайти лише повертаються до нормальної роботи. Ми будемо консультуватися з союзниками та партнерами, включаючи Україну;

– *military threat – військова загроза:* (1) *Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL) – Москва наполегливо зображувала кризу як військову загрозу з боку України проти Росії, не надавши жодних доказів;

– *systemic problem – системна проблема:* (73) *It said the national selection process had revealed a "systemic problem" in that artists in the Ukrainian music industry have business links to an "aggressor*

state” (UPO: URL) – У ньому йдеться про те, що процес національного відбору виявив «системну проблему» у тому, що артисти української музичної індустрії мають ділові зв’язки з «країною-агресором»;

– *political arena – політична арена:* (74) *“I’m a musician, not a tool in the political arena,” Korsun wrote on Instagram* (UPO: URL) – «Я музикант, а не інструмент на політичній арені», – написав Корсун в «Інстаграм»;

– *pro-western government – прозахідний уряд:* (87) *After a new, pro-western government took power in Kiev in 2014, Lenins came down all over the country, first unofficially, and then as part of a new decommunisation law* (KAI: URL) – Після того, як новий, прозахідний уряд прийшов до влади в Києві в 2014 році, Леніни обрушилися на всю країну, спочатку неофіційно, а потім у рамках нового закону про декомунізацію;

– *sites of tragedy – місця трагедії:* (100) *Unlike some other sites of tragedy that, despite mass attendance, are places of solemnity and reflection, this is a messy and morally queasy experience* (CWT: URL) – На відміну від деяких інших місць трагедії, які, незважаючи на масову відвідуваність, є місцями урочистостей і роздумів, це безладний і морально неприємний досвід.

Калькування у деяких випадках застосовне і до триьохкомпонентних оцінних мовних одиниць:

– *relative military weakness – відносна військова слабкість:* (26) *He acknowledged Ukraine’s relative military weakness but he said Kyiv had around 500,000 soldiers including reservists* (WFE: URL) – Він визнав відносну військову слабкість України, але сказав, що в Києва є близько 500 000 солдатів, включаючи резервістів;

– *offensive stereotypical image – образливий стереотипний образ:* (64) *Ukraine’s culture minister Oleksandr Tkachenko has issued a complaint to Netflix over its offensive stereotypical image of a Ukrainian character in its show Emily in Paris* (UCM: URL) – Міністр культури України Олександр Ткаченко

поскаржився на «Нетфлікс» через образливий стереотипний образ українського персонажа в шоу «Емілі в Парижі»;

– *very strong nation – дуже сильна нація:* (84) *I want to be worthy of Ukrainians who have proved to be a very strong nation that deserve a better future in Europe* (ESC: URL) – Я хочу бути гідною українців, які виявилися дуже сильною нацією, яка заслуговує на краще майбутнє в Європі.

Таким чином, застосування лексичних перекладацьких трансформацій доцільне при передачі в українськомовних перекладах засобів вербалізації аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ у випадках, коли оцінні одиниці є інтернаціональними та позначають загальнолюдські цінності та вади, або ж коли через семантично прозору структуру є повністю зрозумілими через розуміння значень їх окремих компонентів.

3.2 Лексико-семантичні перекладацькі трансформації при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

До переліку лексико-семантичних перекладацьких трансформацій, що використовуються при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, належать диференціація, генералізація, конкретизація та модуляція.

Диференціація значення викликана тим, що велика кількість слів англійської мови з широкою семантикою не мають еквівалентів в українській мові. У таких випадках словники пропонують декілька значень, шо лише частково покривають значення вихідного слова, і перекладач повинен обирати з наявних варіантів таких відповідник, що найкраще підходить до певного контексту [27: 114].

Застосування диференціації при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ зумовлене необхідністю уточнення значення багатозначних слів або апелювання до конотативного значення такого слова, зазвичай – прикметника чи прислівника:

– *eerily calm* (*eerily – боязко, жахливо, моторошно*) – *моторошно спокійний*: (14) *The mood last week in Ukraine was eerily calm, despite talk of war* (WFE: URL) – Настрій минулого тижня в Україні був моторошно спокійним, незважаючи на розмови про війну;

– *wearily* (*втомлено, стомливо, зморено*) – *стомлено*: (16) *But, as Ukrainians wearily point out, the country has already been at war for eight long years, ever since Vladimir Putin annexed Crimea and kickstarted a brutish conflict in the east of the country, which has claimed nearly 14,000 lives* (WFE: URL) – Але, як стомлено зазначають українці, країна вже вісім довгих років перебуває у стані війни, з тих пір, як Володимир Путін анексував Крим і розпочав жорстокий конфлікт на сході країни, який забрав життя майже 14 тис. осіб;

– *bold* (*відважний, доблесний, сміливий*) – *відважний*: (46) *Bold young artists, promoters, entrepreneurs and officials have quietly begun to transform this city of three million into a hotbed of urban creativity, with innovative theatre, outdoor concerts and food events, a slew of smart bars and cafes, and a flowering of film production and appreciation* (KNR: URL) – Відважні молоді художники, промоутери, підприємці та чиновники тихо почали перетворювати це тримільйонне місто в осередок міської творчості з інноваційними театрами, концертами на свіжому повітрі та гастрономічними заходами, безліччю шикарних барів і кафе та розквітом кіновиробництва;

– *a much-needed break* (*much – багато, дуже, значно, чимало, вкрай*) – *вкрай необхідний розрив*: (89) *Many Ukrainians say the decommunisation programme provides a much-needed break with the Soviet past that should have*

been implemented in 1991, but others say it could create further rifts in a country that is already split on attitudes towards the past (KAI: URL) – Багато українців стверджують, що програма декомунізації забезпечує вкрай необхідний розрив із радянським минулим, який мав бути реалізований у 1991 році, але інші стверджують, що це може призвести до подальших розколів у країні, яка вже розділена у ставленні до минулого.

Досить часто диференціація застосовується при передачі в перекладі іменників, які мають оцінне значення. В такому випадку значення іменника обирається відповідно до контексту та до прагматичного ефекту, який лексична одиниця повинна справити на читача:

– *controversy* (*дискусія, сварка, суперечка*) – *суперечка*: (38) *Yesterday, however, some sources in Ukraine's cinema industry suggested that the controversy may simply be an elaborate publicity stunt, dreamed up by distributors Sinergia to boost the film ahead of its release* (ABU: URL) – Проте вчора деякі джерела в українській кіноіндустрії припустили, що суперечка може бути просто складним рекламним трюком, придуманим дистриб'юторами «Сінерджіа», щоб підняти фільм перед виходом у прокат;

– *recent tumult* (*tumult* – метушня, заколот, хвилювання) – *нещодавні хвилювання* (також використано граматичну заміну однини множиною): (48) *Much of Kiev's new cultural thrust has been in response to recent tumult* (KNR: URL) – Велика частина нового культурного поштовху Києва стала відповіддю на нещодавні хвилювання;

– *fear* (*страх, трепет, побоювання*) – *побоювання*: (67) *The US and UK are withdrawing diplomats' families from Ukraine, but the EU has said dependants will stay put for now, amid heightened fears of a Russian invasion* (UUW: URL) – На тлі посилених побоювань російського вторгнення США та Велика Британія виводять сім'ї дипломатів з України, але ЄС заявив, що їх родичі поки що залишаться на місці;

– *the casualties of the violence* (*casualties – жертва, поранений, убитий*) – *жертви насильства*: (82) *Yaremchuk was not seen at the protests, but she says she donated money and blood for the casualties of the violence that followed* (ESC: URL) – Яремчук не було помічено на акціях протесту, але вона каже, що пожертвувала гроші та кров для жертв насильства, яке послідувало за протестами;

– *massacre* (*масове вбивство, погром, різня, розправа*) – *розправа*: (91) *They were involved in massacres of Jews and Poles* (KAI: URL) – Вони брали участь у розправах над євреями та поляками.

Інші частини мови, зокрема, дієслова та віддієслівні частини мови, також можуть підлягати диференціації, коли оцінці підлягає саме дія або явище:

– *fascinate* (*зачаровувати, очаровувати, захоплювати*) – *захоплювати*: (94) *Ukraine fascinates me – the aesthetics and the interiors of the eastern European country are a real mix between old and new* (PWU: URL) – Україна мене захоплює – естетика та інтер'єр східноєвропейської країни – це справжнє поєднання старого та нового;

– *shooting at Russians* (*to shoot – стріляти, полювати, вистрелити, постріляти*) – *постріляти в росіян*: (27) *Masi Nayyem, a lawyer who founded the Podil practice, admitted he was looking forward to shooting at Russians again* (WFE: URL) – Адвокат Масі Найєм, який заснував подільську практику, зізнався, що з нетерпінням чекає нагоди знову постріляти в росіян.

Під **генералізацією** значення розуміється заміна слова оригіналу з більш вузькою семантикою словом мови перекладу з більш широкою семантикою [27: 113]. Застосування генералізації при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ дозволяє модифікувати значення лексичної одиниці мови оригіналу в перекладі таким чином, що аксіологічний вплив оригіналу зберігається у перекладі:

– *highly traditional (highly – високо, вельми) – дуже традиційний:* (35) *Ukraine's Catholic west and orthodox east take a dim view of gay rights, and hold highly traditional social views* (ABU: URL) – Католицький захід і православний схід України неоднозначно ставляться до прав секс-меншин і дотримуються дуже традиційних соціальних поглядів;

– *Soviet mindset* (*mindset – склад розуму*) *– радянське мислення*: (55) *But while some may dismiss the city's new ferment as just the latest chapter in the globalisation of hipster culture, Kiev's newfound creativity marks a shaking off of the Soviet mindset, a breaking away from a past where new ideas and free thinking occurred only underground* (KNR: URL) – Але хоча дехто може відкинути нові аромати міста лише як останню главу глобалізації хіпстерської культури, нововідкрита творчість Києва знаменує собою звільнення від радянського мислення, відрив від минулого, де нові ідеї та вільне мислення відбувалися лише в андерграундних колах;

– *great potential* (*great – величезний*) *– великий потенціал*: (62) *Of course there are issues, but right now we have great potential* (KNR: URL) – Звичайно, є проблеми, але зараз у нас великий потенціал;

– *bad fashion sense* (*fashion – мода, фасон*) *– погане почуття стилю*: (66) *Media in Ukraine confirmed that he has sent a letter to the streaming giant to complain about the portrayal of Petra, played by actor Daria Panchenko, who is terrified of being deported in the show, shoplifts while on a shopping spree with Emily and has bad fashion sense – the ultimate faux pas in this appearance-obsessed world* (UCM: URL) – ЗМІ в Україні підтвердили, що він надіслав листа стрімінговому гіганту, щоб поскаржитися на зображення Петри, яку грає акторка Дарія Панченко, що боїться депортації в серіалі, краде в магазинах під час шопінгу з Емілі та має погане почуття стилю – остаточна помилка в цьому одержимому зовнішністю світі.

Генералізація також може застосовуватися при відтворенні метафор, коли перекладач не вдається до описової конструкції, а передає її одним,

більш загальним, але досі образним словом, наприклад, *blanketed* (*укрити ковдрою*, від слова *blanket – ковдра*) – *укрив*: (15) *The first winter snow blanketed Kyiv* (WFE: URL) – Перший зимовий сніг укрив Київ.

Наступна перекладацька трансформація, яка використовується при перекладі українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, – це **конкретизація**, яка визначається як перекладацька трансформація, що передбачає заміну слова з більш широким значенням у мові оригіналу словом із вужчим значенням у мові перекладу [27: 113].

Застосування конкретизації, на відміну від генералізації, призводить до уточнення аксіологічного напрямку висловлювання, а отже, підвищення рівня впливу на читача. Наприклад:

– *to be hit* (піддатися удару) – *бути враженим*: (4) *On the same day as the allegations, Ukraine was hit by a "massive" cyber-attack, with the websites of several government departments including the ministry of foreign affairs and the education ministry knocked out* (USR: URL) – У той самий день, що і звинувачення, Україна була вражена «масованою» кібератакою, в результаті якої були виведені з ладу веб-сайти кількох урядових відомств, включаючи міністерство закордонних справ та міністерство освіти;

– *fight against aggressors* (*fight – битися, боротися*) – *воювати проти агресора*: (10) *"If it's happened, it will be a big tragedy and you understand it will be big war because ... most citizens of the Ukraine will fight against aggressors," Yermak said* (USR: URL) – «Якщо це станеться, то це буде велика трагедія, і ви розумієте, що це буде велика війна, тому що... більшість громадян України воюватиме проти агресорів», – сказав Єрмак;

– *pricey public services* (*public – загальнодоступний, публічний, громадський*) – *дорогі комунальні послуги*: (53) *Locals complain of huge potholes, pricey public services, and no parking* (KNR: URL) – Місцеві

скаржаться на величезні вибоїни, дорогі комунальні послуги та відсутність парковок;

– *divisive figure* (*divisive – роз'єднуючий, такий, що викликає чвари*) – *розколююча фігура*: (92) *The leader of the radical wing of the OUN, Stepan Bandera – who was assassinated by the KGB in 1959 – has proved a particularly divisive figure, but nevertheless Kiev city council voted this month to rename Moscow Avenue in the capital as Bandera Avenue* (KAI: URL) – Лідер радикального крила ОУН Степан Бандера, який був убитий КДБ у 1959 році, виявився особливо розколюючою фігурою, але тим не менше Київська міська рада цього місяця проголосувала за перейменування Московського проспекту столиці на проспект Бандери.

У деяких випадках конкретизація застосовується як засіб перетворити сталий вираз або термінологічну одиницю мовою оригіналу у сталий вираз або термінологічну одиницю мовою перекладу:

– *system failure* (невдача, неуспіх, провал) – *збій системи*: (86) *The installation, by the Mexican artist Cynthia Gutiérrez, has a series of rickety temporary steps to gain access to the top of the pedestal, and is meant to generate reflection on "imposed memory, system failure, emptiness, identity, and occupying space", according to a description* (KAI: URL) – Інсталяція, створена мексиканською художницею Синтією Гутьєррес, згідно з описом, має ряд хитких тимчасових сходів, які дозволяють отримати доступ до верхньої частини п'єдесталу, і покликані генерувати роздуми про «нав'язану пам'ять, збій системи, порожнечу, ідентичність та зайнятий простір».

– *puppet government* (*puppet – лялька*) – *маріонетковий уряд*: (68) *On Sunday a senior Ukraine government adviser said the country was reacting "seriously" to UK allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government and that Kyiv was resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UUW: URL) – У неділю старший радник уряду України заявив, що країна «серйозно» реагує на звинувачення

Великобританії про те, що Москва має плани вторгнутися в країну та встановити маріонетковий уряд, і що Київ чинить опір зусиллям Росії дестабілізувати її уряд та економіку.

Модуляція – це така перекладацька трансформація, що полягає у заміні словникового еквіваленту контекстуальним, який є логічно пов'язаним із вихідним словом [27: 114].

Оскільки вербальні засоби аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ є результатом оцінки подій чи явищ, модуляція дозволяє апелювати до окремих почуттів читача, які мотивують його прийняти точку зору автора:

– *far-right Ukrainian extremists* (*far* «далеко» → *ультра* «дуже сильно») – *ультраправі українські екстремісти*: (2) *Ukrainian officials had claimed that the provocation could take the form of a violent incident at the Russian embassy or consulate, which Moscow could then blame on far-right Ukrainian extremists* (USR: URL) – Українські чиновники стверджували, що провокація може мати форму насильницького інциденту в російському посольстві чи консульстві, у чому Москва могла б потім звинуватити ультраправих українських екстремістів;

– *without a chance to influence the outcome* (*chance* «шанс» → можливість «наявність сприятливих умов») – *без можливості вплинути на результат*: (29) *She added: "We are caught in the position of waiting for the 'worst scenario' without a chance to influence the outcome"* (WFE: URL) – Вона додала: «Ми опинилися в положенні очікування "найгіршого сценарію" без можливості вплинути на результат»;

– *dismantling any oligarchic or political structures* (*dismantle* «знімати, розбирати» → *деактивувати* «припинити функціонування чогось») – *деактивація будь-яких олігархічних чи політичних структур*: (32) *In separate comments to Agence-France Presse, Podolyak said: "Our state will continue its policy of dismantling any oligarchic or political structures that could be working*

to destabilise Ukraine" or aid Russia (UTU: URL) – В окремих коментарях «Агентству Франс Пресс» Подоляк сказав: «Наша держава продовжить свою політику деактивації будь-яких олігархічних чи політичних структур, які можуть працювати на дестабілізацію України» або на допомогу Росії;

– *war-torn* (*torn* «розірваний» → *зруйнований* «перетворений на руїни, знищений») – *зруйнований війною*: (39) *Izolyatsia, an arts fund once based in war-torn Donetsk, is staging its first exhibition in Ukraine's capital* (UAE: URL) – Мистецький фонд «Ізоляція», який колись базувався в зруйнованому війною Донецьку, проводить свою першу виставку в столиці України;

– *crisis-wracked country* (*wracked* «розбитий» → охоплений «такий, в якому щось поширилось») – *охоплена кризою країна*: (42) *The scene evokes late 90s Williamsburg, not the capital of a crisis-wracked country at war* (KNR: URL) – Сцена нагадує Вільямсбург кінця 90-х, а не столицю охопленої кризою країни в стані війни;

– *shrank* «зменшився» → *постраждала* «зазнала матеріальних збитків»: (43) *Last year, Ukraine's economy shrank by 12%* (KNR: URL) – Минулого року економіка України постраждала на 12%;

– *swagger* «нарядність, пихатість» → *елегантність* «вишуканість, витонченість»: (60) *Yet Ukraine's capital may be quietly regaining its long-lost swagger* (KNR: URL) – Проте українська столиця, здається, спокійно повертає свою давно втрачену елегантність.

Отже, застосування лексико-семантичних перекладацьких трансформацій є доцільним у випадку перекладу вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, компоненти яких є багатозначними або відповідники яких мають неточні межі при перекладі, у таких випадках доцільне уточнення, розширення, звуження або модифікація значення мовної одиниці або її компонента при перекладі.

3.3 Граматичні перекладацькі трансформації як засіб передачі при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

Граматичні трансформації, що використовуються при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, включають транспозицію, граматичні заміни та додавання.

Транспозиція – це перекладацька трансформація, яка полягає у зміні порядку слів у вислові чи реченні, що часто викликана структурними відмінностями у вираженні теми і реми у мові оригіналу та мові перекладу [27: 112].

Зокрема, транспозиція передбачає перестановку компонентів речення, що дозволяє досягнути необхідного емоційного та оцінного навантаження текстового фрагменту, таким чином, передаючи певний вплив текстів ЗМІ дискурсу в перекладі, що досягається, наприклад, членуванням заперечної конструкції з уведенням у неї прислівника, який в оригіналі знаходився поза такою конструкцією. Таким чином забезпечується підсилення оцінного ефекту: (25) *"There is definitely no panic. I don't see any panic at all," Zagorodnyuk told the Observer* (WFE: URL) – «Паніки точно немає. Я взагалі не бачу паніки», – сказав Загороднюк «Обозрєвателю».

Під **граматичними замінами** розуміємо заміну слова, що належить до однієї частини мови, словом, що належить до іншої (морфологічні заміни), або ж заміну однієї синтаксичної конструкції іншою (синтаксичні заміни) [27: 113].

Досить значна частина граматичних замін, що застосовуються при відтворенні вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, належить до **морфологічних замін**, тобто, замін слова, що належить до однієї частини мови, словом, що належить до іншої.

В аналізованому матеріалі спостерігаються такі випадки застосування морфологічних замін:

1) заміна іменника в іменниковому словосполученні прикметником:

– *caricature image – карикатурний образ:* (65) *In a Telegram post, Tkachenko wrote: "We have a caricature image of a Ukrainian woman that is unacceptable"* (UCM: URL) – У дописі в «Телеграм» Ткаченко написав: «Маємо неприйнятний карикатурний образ українки»;

– *protest movement – протестний рух:* (81) *Another Ukrainian Eurovision star, the 2004 winner Ruslana, conspicuously supported the Kiev protest movement this winter, singing her victorious tune night after night to the Maidan protesters, who were demanding closer European integration* (ESC: URL) – Інша зірка українського Євробачення, переможниця 2004 року Руслана, помітно підтримала київський протестний рух цієї зими, співаючи свою переможну мелодію ніч за ніччю протестувальникам Майдану, які вимагали тіснішої європейської інтеграції;

2) заміна дієприкметника Participle II іменником, наприклад, *increased threats – посилення загрози:* (71) *Do not travel to Ukraine due to the increased threats of Russian military action and Covid-19* (UUW: URL) – Не радимо їздити в Україну через посилення загрози російських військових дій та Covid-19;

3) заміна дієприкметника Participle I дієсловом, наприклад, *denying – заперечувати:* (99) *Human curiosity is inevitable, and denying the existence of this vast, charged space that is a crucial part of Soviet and global history would be impossible and pointless* (CWT: URL) – Цікавість є невід'ємною рисою людини, і заперечувати існування цього величезного зарядженого простору, який є важливою частиною радянської та світової історії, було б неможливим і безглуздим;

4) заміна дієслова іменником, наприклад, *to reunite – возз'єднання:* (83) *Now she believes music will be a good way to reunite the country* (ESC: URL) – Тепер вона вірить, що музика стане хорошим способом возз'єднання країни.

Морфологічні заміни викликані здебільшого граматичними відмінностями між мовою оригіналу та мовою перекладу. Їх застосування визначається контекстом, в якому використані ті чи інші лексичні одиниці, та особливостями сполучуваності слів у словосполучення та речення в англійській та українській мовах.

Синтаксичні заміни передбачають заміну однієї синтаксичної конструкції іншою. Такі перекладацькі трансформації передбачають заміну категорії числа, часу тощо, а також переструктурування речення відповідно до норм мови перекладу. В аналізованому матеріалі спостерігаються такі випадки синтаксичних замін:

1) заміна однини множиною, наприклад, *without providing any evidence – не надавши жодних доказів:* (1) *Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL) – Москва наполегливо зображувала кризу як військову загрозу з боку України проти Росії, не надавши жодних доказів;

2) заміна множини одниною:

– *trust in the authorities – довіра до влади:* (12) *The purpose of the attack, it added, "is not only to intimidate society but to also destabilise the situation in Ukraine, halting the work of the public sector and crushing Ukrainians' trust in the authorities"* (USE: URL) – Метою атаки є не лише залякати суспільство, а й дестабілізувати ситуацію в Україні, зупинити роботу державного сектору та підірвати довіру українців до влади;

– *ready to take up arms – готова взятися за зброю:* (17) *The consensus – at least according to surveys – is that a third of the population is ready to take up arms* (WFE: URL) – Консенсус – принаймні згідно з опитуваннями – полягає в тому, що третина населення готова взятися за зброю;

– *tensions around Ukraine – напруженість навколо України:* (33) *“The disinformation disseminated by the UK foreign ministry is more evidence that it is namely Nato countries led by the Anglo-Saxons who are engaged in the escalation of tensions around Ukraine,” the Russian foreign ministry said on Sunday* (UTU: URL) – «Дезінформація, поширена МЗС Великобританії, є ще одним свідченням того, що саме країни НАТО на чолі з англосаксонцями займаються ескалацією напруженості навколо України», – заявили в МЗС РФ;

3) заміна минулого часу теперішнім, наприклад, *was working with – співпрацює з:* (6) *He said Ukraine was working with the US and the UK to confirm who was behind the assault* (USR: URL) – Він сказав, що Україна співпрацює з США та Великобританією, щоб підтвердити, хто стоїть за нападом;

4) заміна складних слів словосполученнями:

– *middle-class professionals – професіонали середнього класу:* (19) *His group is made up of middle-class professionals: IT staff, designers, actors, journalists* (WFE: URL) – Його групу складають професіонали середнього класу: ІТ-персонал, дизайнери, актори, журналісти.

– *bloodshed – ллється кров:* (78) *“Now there is bloodshed in my country,” Yaremchuk said an interview the day after scores of people were killed in Odessa last weekend* (ESC: URL) – «Зараз у моїй країні ллється кров», – сказала Яремчук в інтерв’ю наступного дня після того, як минулих вихідних в Одесі було вбито десятки людей.

Трансформація **додавання** полягає у введенні в переклад лексичних елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі смислу речення (оригіналу), що перекладається, та / або дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу [27: 113].

Додавання відіграє особливу роль при перекладі вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, оскільки

ця перекладацька трансформація покликана ввести до тексту додаткову інформацію, що дозволяє адекватно передати оцінку, закладену в тексті оригіналу, наприклад:

– *had proposed a three-way summit – запропонував провести тристоронній саміт:* (9) *Yermak said that the Ukrainian president, Volodymyr Zelenskiy, had proposed a three-way summit with Joe Biden and Vladimir Putin in an effort to end the crisis* (USR: URL) – Єрмак зазначив, що президент України Володимир Зеленський запропонував провести тристоронній саміт з Джо Байденом і Володимиром Путіним, щоб покласти край кризі;

– *art deco mansions – особняки в стилі ар-деко:* (18) *In the upmarket Podil district, with its art deco mansions, a new piece of graffiti read: "Biy Moskaliv!" ("Beat Up Russians!")* (WFE: URL) – В елітному Подільському районі з особняками в стилі ар-деко з'явилося нове графіті: «Бий москалів!»;

– *bystander – сторонній спостерігач:* (28) *"With nothing yet happening on the ground, there's nothing I can report to tell you something new and impactful," Nataliya Gumenyuk, a Ukrainian journalist and author admitted, saying it was hard to make sense of a conflict in which Ukraine often appears as a bystander* (WFE: URL) – «Поки нічого не відбувається на місцях, я не можу нічого повідомити, розповісти вам щось нове та вражаюче», – зізналася Наталія Гуменюк, українська журналістка та письменниця, сказавши, що важко зрозуміти конфлікт, у якому Україна часто виступає як сторонній спостерігач;

– *the post-Soviet country – ця пострадянська країна:* (34) *According to reports, Ukraine's culture and tourism ministry is set to ban the film Brüno, which was due for release in the post-Soviet country next week* (ABU: URL) – Згідно з повідомленнями, міністерство культури і туризму України має намір заборонити фільм «Бруно», який мав наступного тижня вийти в прокат у цій пострадянській країні;

– *violent – насильницькі дії:* (70) *Demonstrations, which have turned violent at times, regularly occur throughout Ukraine, including in Kyiv* (UUW: URL) – Демонстрації, які часом переростають в насильницькі дії, регулярно відбуваються по всій Україні, в тому числі й у Києві.

Таким чином, граматичні трансформації викликані граматичними розбіжностями між англійською та українською мовами та необхідністю модифікувати вербальні засоби аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ для спрощення їх розуміння читачем.

3.4 Лексико-граматичні перекладацькі трансформації при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

Лексико-граматичні трансформації, що застосовуються при перекладі українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, включають антонімічний переклад і цілісне перетворення.

Антонімічний переклад – це перекладацька трансформація, що полягає в заміні форми слова або словосполучення на протилежну (позитивної – на негативну й навпаки). Зміст одиниці, котра перекладається, залишається в основному подібним [27: 115].

Наприклад, у наступному фрагменті відбувається нівелювання формально негативного префіксу *un-*, викликане особливостями слововжитку в англійській та українській мовах (*unrest – заворушення*): (72) *Exercise increased caution in Ukraine due to crime and civil unrest* (UUW: URL) – В Україні виявляйте підвищену обережність через злочинність та громадянські заворушення.

Цілісне перетворення передбачає вираження смислу сказаного на одній мові засобами іншої, які не є ані словниковими, ані контекстуальними

відповідниками окремих слів [27: 115]. Наведена трансформація дозволяє передати зміст та емоційне наповнення вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, часто нехтуючи їх формою, однак ставлячи на меті саме ефект, який повинні надавати ці засоби на читача, таким чином, зберігаючи аксіологічне навантаження тексту.

Зокрема, цілісне перетворення є ефективним при відтворенні оказіоналізмів або просто складних слів, утворених із загальновживаних слів, наприклад:

– *comic-turned-president – президент – колишній комік:* (30) *How a surprise breakthrough might morph into war is a topic of conversation inside the Kyiv government of comic-turned-president Volodymyr Zelensky* (WFE: URL) – Як несподіваний прорив може перерости у війну – це тема розмови уряду президента – колишнього коміка Володимира Зеленського.

– *western-leaning political elite – політична еліта, яка схиляється до Заходу:* (36) *And despite efforts by Ukraine's western-leaning political elite to integrate with Europe, there is little sign of a more liberal view taking hold* (ABU: URL) – І незважаючи на спроби української політичної еліти, яка схиляється до Заходу, інтегруватися з Європою, немає жодних ознак того, що більш ліберальний погляд може закріпитися.

Цілісне перетворення також є ефективним як засіб описової передачі метафор та персоніфікації, як у наступних фрагментах:

– *tinderbox – слабке місце:* (50) *The Donbas region is still a tinderbox, with Ukraine-Russia tensions on the rise in recent weeks* (KNR: URL) – Донбас досі залишається слабким місцем, останніми тижнями напруженість між Україною та Росією зростає;

– *dormant – ніби уві сні:* (59) *The Mongols decimated that city, and Kiev lay largely dormant for centuries* (KNR: URL) – Монголи знищили це місто, і Київ багато століть лежав, ніби уві сні.

Таким чином, проведений аналіз засвідчує, що при відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ використовуються такі лексико-граматичні перекладацькі трансформації, як антонімічний переклад та цілісне перетворення, що впливають як на форму, так і на значення висловлювання при перекладі.

Кількісні показники, отримані в результаті аналізу способів відтворення в українськомовних перекладах вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ узагальнено в *Таблиці 3.1*.

Таблиця 3.1

Способи відтворення в українськомовних перекладах вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ

Перекладацькі трансформації	**Кількість**	**Частка**
1. Лексичні трансформації	**25**	**23,81%**
практична транскрипція	1	0,95%
транслітерація	6	5,71%
калькування	18	17,14%
2. Лексико-семантичні трансформації	**50**	**47,62%**
диференціація	21	20%
генералізація	7	6,67%
конкретизація	9	8,57%
модуляція	13	12,38%
3. Граматичні трансформації	**24**	**22,86%**
транспозиція	1	0,95%
граматичні заміни	16	15,24%
додавання	7	6,67%
4. Лексико-граматичні трансформації	**6**	**5,71%**
антонімічний переклад	1	0,95%
цілісне перетворення	5	4,76%
Загалом	**105**	**100%**

Таким чином, проведений аналіз демонструє, що найуживанішим способом відтворення в українськомовних перекладах вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ постають лексико-семантичні перекладацькі трансформації (47,62% від загальної кількості). Серед них найбільш частотними є диференціація (20%) та модуляція (12,38%), які дозволяють таким чином уточнити значення вихідної мовної одиниці в перекладі, щоб найбільш точно та зрозуміло для читача передати закладену у вихідному тексті оцінку.

Висновки до розділу 3

1. Застосування лексичних перекладацьких трансформацій (23,81%) є ефективним засобом передачі в українськомовних перекладах засобів вербалізації аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ у випадках, коли оцінні одиниці є інтернаціональними та позначають загальнолюдські цінності та вади у випадку застосування транслітерації (5,71%) та практичної транскрипції (0,95%), або ж коли через семантично прозору структуру є повністю зрозумілими через розуміння значень їх окремих компонентів у випадку калькування (17,14%).

2. Лексико-семантичні перекладацькі трансформації є найбільш частотними (47,62%) та використовуються у випадку перекладу вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ, компоненти яких є багатозначними або відповідники яких мають неточні межі при перекладі, у таких випадках доцільне уточнення шляхом диференціації (20%), розширення шляхом генералізації (6,67%), звуження шляхом конкретизації (8,57%) або модифікація шляхом модуляції (12,38%) значення мовної одиниці або її компонента при перекладі.

3. Граматичні перекладацькі трансформації (22,86%) викликані граматичними розбіжностями між англійською та українською мовами та

необхідністю модифікувати вербальні засоби аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ для спрощення їх розуміння читачем. Зокрема, це – перестановка компонентів речення шляхом транспозиції (0,95%), адаптація мовних одиниць у перекладі шляхом граматичних замін (15,24%) чи уточнення їх значення шляхом додавання (6,67%).

4. При відтворенні українською мовою вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ використовуються такі лексико-граматичні перекладацькі трансформації (5,71%), як антонімічний переклад (0,95%) та цілісне перетворення (4,76%). Ця група перекладацьких трансформацій є найбільш складною в реалізації та потребує окремого підходу, оскільки часто передбачає створення нових образів і заміни одних оцінних мовних елементів іншими при збереженні прагматичного навантаження висловлювання.

ВИСНОВКИ

Оцінка – це складник семантичної структури слова як одиниці мови, що вказує на певну цінність предметів та явищ з погляду відповідності / невідповідності вимогам, інтересам, смакам, уподобанням мовця. Оцінка відображає ціннісну шкалу комуніканта, характеризує об'єкт оцінки, класифікуючи і співвідносячи його зі стереотипами, нормами, правилами. Визначальними при інтерпретації оцінки є фактори мовця, слухача, часу, місця, ситуації, кількості комунікантів, їх соціальний статус, мовні ролі, стан речей, при якому відбувається мовленнєва взаємодія. Засоби вираження оцінки наявні на всіх мовних рівнях: морфологічному, лексичному, граматико-синтаксичному, стилістичному та дискурсивному. Оцінку можна класифікувати за такими критеріями, як аксіологічна інтерпретація (Ю. О. Фоміна) та оцінні предикати (Л. М. Васильєв).

Оцінка не завжди піддається точному й однозначному перекладу з однієї мови на іншу, а для збереження стилістичного забарвлення такої лексики в перекладі виникає необхідність використовувати як повні, так і часткові лексичні відповідності. Адекватне відтворення оцінки при перекладі вимагає її розуміння та інтерпретації, після чого відбувається власне відтворення оцінки. Передача оцінки при перекладі включає три аспекти: відтворення оцінного змісту, відтворення оцінного сенсу та відтворення оцінних значень одиниць, що складають висловлювання. У перекладі оцінка може бути інтенсифікована, деінтенсифікована, або ж вихідна оцінність висловлювання може бути збережена на тому самому рівні.

Оцінка є характерною рисою медіадискурсу, що визначається як тематично сфокусована, соціокультурно обумовлена мовленнєво-мисленнєва діяльність у мас-медійному просторі. Характерними для текстів медіадискурсу є різноманітність технічної реалізації, свобода, лаконічність, активне проникнення і широке функціонування мовних одиниць зниженого

регістру, креативність, прецедентність, мовна гра, демократизація, плюралізація, персоніфікація адресанта, інтердискурсивність. Важливість оцінки як компоненту медіадискурсу визначається тим фактом, що висловлювання журналістів дуже часто характеризуються гостротою суджень стосовно певних аспектів життя суспільства.

Аналіз мовних засобів вербалізації аксіологічної інтерпретації образу України в англійськомовних ЗМІ демонструє, що найчастіше оцінка в таких текстах виражається з використанням засобів прямої номінації (81,9%), в яких оцінка представлена в денотативному компоненті значення (66,67%) – простими словами (38,1%) та двокомпонентними словосполученнями (20%). Серед засобів прямої номінації з оцінкою в конотативному компоненті значення (15,24%) у рівній мірі представлені слова та двокомпонентні словосполучення (по 8% на групу). Окрім того, аксіологічна репрезентація образу України в англійськомовних ЗМІ у 13,33% випадків відбувається шляхом застосування засобів дискурсивної номінації, здебільшого – контекстуально незалежних (7,62%), хоча контекстуально залежні також представлені досить часто (5,71%). Найрідше застосовуються засоби образної номінації (4,76%) – метафора (3,81%) та персоніфікація (0,95%).

Відповідно до типології оцінних предикатів, найчастіше в англійськомовних ЗМІ образ України репрезентується частковооцінними предикатами (56,19%) – етичними (28,57%) та утилітарними (20,95%). Модально-оцінні предикати (22,86%) покликані раціонально оцінювати стан справ у країні; своєю чергою, загальнооцінні предикати (20,95%) покликані оцінити ті самі явища, але з перевагою емоційної оцінки та врахування особистої думки автора.

Відповідно до оцінної шкали, аксіологічна інтерпретація оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ демонструє, що здебільшого позитивно англійськомовні ЗМІ оцінюють особистість пересічного українця (UKRAINIAN ‘УКРАЇНЕЦЬ’) та українське суспільство (SOCIETY ‘СУСПІЛЬСТВО’), у той час, як

політичний устрій країни (POLITICS ‘ПОЛІТИКА’), та ступінь безпеки країни (SECURITY ‘БЕЗПЕКА’) здебільшого оцінюються негативно. Виключно позитивно оцінюється зовнішній вигляд країни та окремих населених пунктів (AESTHETICS ‘ЕСТЕТИКА’). З іншого боку, економіка та економічне становище населення (ECONOMICS ‘ЕКОНОМІКА’) оцінюється здебільшого негативно. У той же час, війна (WAR ‘ВІЙНА’), що триває в Україні ще з 2014 року, також оцінюється виключно негативно.

Оцінні мовні одиниці, що є засобами аксіологічної репрезентації образу України, відіграють у текстах англійськомовних ЗМІ низку взаємопов’язаних функцій: іміджотвірну (створення образу України для читача), інтерпретаційну (пояснення реалій життя в іншій країні для цільового читача), емоційно-оцінну (здатність оцінних одиниць виразити власне ставлення автора тексту статті до подій чи явищ, характерних для України), інтенціональну (виявлення й відображення намірів автора) та емоційно-регулятивну (безпосередній вплив на читача з метою викликати певні емоційні стани) функції.

Перекладознавчий аналіз демонструє, що найуживанішим способом відтворення в українськомовних перекладах вербальних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ постають лексико-семантичні перекладацькі трансформації (47,62% від загальної кількості). Серед них найбільш частотними є диференціація (20%) та модуляція (12,38%), які дозволяють таким чином уточнити значення вихідної мовної одиниці в перекладі, щоб найбільш точно та зрозуміло для читача передати закладену у вихідному тексті оцінку.

Практично в рівній мірі застосовано лексичні (23,81%) та граматичні (22,86%) перекладацькі трансформації. Серед лексичних трансформацій найбільш частотним є калькування (17,14%), доцільне при передачі семантично прозорих оцінних засобів. Серед граматичних трансформацій найчастіше використовуються граматичні заміни (15,24%), викликані

граматичними розбіжностями між мовою оригіналу та мовою перекладу, а також особливостями слововживання в обох мовах.

Значно рідше вербальні засоби аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ відтворюються в українськомовних перекладах із застосуванням лексико-граматичних перекладацьких трансформацій (5,71%), основним серед яких є цілісне перетворення (4,76%), яке дозволяє через опис та пояснення ситуації передати складні або образні оцінні одиниці.

Перспективними напрямками подальших розвідок вважаємо дослідження специфіки відтворення при перекладі мовних засобів аксіологічної репрезентації образу України в англійськомовних ЗМІ на матеріалі значних корпусів текстів, що дозволить більш тонко прослідкувати тенденції їх функціонування та стратегії перекладу залежно від контексту. До того ж, доцільним уважаємо подальше вивчення оцінки та вивчення когнітивних параметрів оцінки в англійськомовних ЗМІ, що також повинно допомогти покращити її передачу при перекладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананко Т. Р. Особливості передачі оцінної лексики в перекладі твору Джорджа Орвелла «1984». *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія*. 2017. № 34. С. 79—83.

2. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва: Языки русской культуры, 1999. 869 с.

3. Бабенко Л. Г., Каразин Ю. В. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика: Учебник; Практикум. 2-е изд. Москва: Флинта: Наука, 2004. 496 с.

4. Бондаренко О. М., Литвиненко О. К. Оцінювальна лексика в сучасному політичному дискурсі. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Філологічні науки*. 2014. № 1. С. 170—175.

5. Борискіна К. В. Специфіка відтворення емоційно-оцінної лексики в українських перекладах англомовних рекламних оголошень. *Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки*. 2016. № 1-2 (44-45). С. 31—35.

6. Буяр І. Є. Лінгвістична категорія оцінки: оцінювання досягнутого у вітчизняній лінгвістиці. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2009. № 11. С. 145—149.

7. Васильев Л. М. Семантическая категория оценки и оценочные предикаты. *Исследования по семантике: Семантические категории в русском языке*. Уфа: Башкир, гос. ун-т, 1996. С. 55—62.

8. Гарбовский Н. К. Теория перевода. Москва: Моск. гос. ун-т, 2004. 544 с.

9. Герасименко О. Ю. Потрактування дискурсу та його характеристика у лінгвістичній думці. *Інтелект. Особистість. Цивілізація*. 2021. № 1 (22). С. 30—39.

10. Голованова А. В. Ценности и оценки в языковом отражении: на материале русского и польского языков: автореф. дисс. на стиск. уч. степени

канд. филолог. наук: 10.02.19 «Теория языка» / Пермский государтсвенный университет. Пермь, 2002. 24 с.

11. Дацько Ю. М Лексичні засоби вираження негативної оцінки в англійському соціально утопічному романі. *Іноземна філологія*. Львів: Світ, 1991. С. 38—43.

12. Денисенко Н. В. Відтворення емфази в англо-українських художніх перекладах: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2011. 20 с.

13. Дудоладова О. В. Динамика языковой репрезентации гендера в английском публицистическом дискурсе (вторая половина XX в. – начало XXI в.): дисс. на соиск. науч. степени канд. филол. наук: 10.02.04 «Германские языки» / ХНУ им. В.Н. Каразина. Харьков, 2003. 199 с.

14. Желтухина М. Р. О содержании дискурса масс-медиа. *Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка*. 2007. № 11 (128). Ч. 1. С. 27—40.

15. Заграевская Т. Б. Категория «оценка», ее статус и вербализация в современном английском языке: автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: 10.02.04 «Германские языки» / Пятигорский государственный университет. Пятигорск, 2006. 25 с.

16. Ивин А. А. Основания логики оценок. Москва: Изд-во Московского ун-та, 1970. 230 с.

17. Іванова Г. Ф. Проблеми оцінної інтерпретації дійсності. *Мовні та концептуальні картини світу*. 2005. № 2. С. 212—216.

18. Ільченко О. А., Толстих Ю. Є., Чічікало Я. М. Інтердискурсивна лексика сучасної мови ЗМІ: прагматичний аспект (на матеріалі української й англійської мов). *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2014. № 6 (289). Ч. І. С. 180—188.

19. Інфосфера України: особливості мас-медійного дискурсу у контексті естетичної інформації. *Історія. Філософія. Релігієзнавство*. 2008. № 2. С. 56—59.

20. Каплій О. В. Класифікація засобів масової інформації: конституційно-правові питання. *Актуальні проблеми політики*. 2013. № 50. С. 35—46.

21. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена, 2002. 390 с.

22. Коломієць С. С., Солоділіна А. С. Переклад оціночних суджень жанру «інтерв'ю» в науково-публіцистичному дискурсі. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2014. № III. С. 170—177.

23. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высш. шк., 1990. 253 с.

24. Костомаров В. Г. Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. Москва: Педагогика-пресс, 1994. 247 с.

25. Кремпова Л. О. Словниковий дискурс як феномен сучасного комунікативного середовища. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень*. 2020. Т. 1. С. 112—114.

26. Латышев Л. К. Технология перевода. Москва: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. 280 с.

27. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Київ: Ленвіт, 2006. 175 с.

28. Мальцева В. В. Полідискурсивність як феномен конституювання художнього тексту (на матеріалі сучасної російської прози): дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.02 «Російська мова» / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. 226 с.

29. Маркелова Т. Є. Оцінно-предметні висловлювання: функціонально-семантичний і комунікативно-прагматичний аспекти. *Педагогіка і освіта*. 2004. № 4. С. 21—26.

30. Михальченко М. М. До питання про категорію оцінки та її місце в тексті. *Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка*. Т. 16. Донецьк: Східний видавничий дім, 2007. С. 156—162.

31. Мосейчук О. М. Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресате. *Вісник Житомирського державного університету*. 2012. № 65. С. 174—177.

32. Олешков М. Ю. Аксиологический компонент дидактического дискурса. *Слово. Словарь. Словесность: из прошлого в будущее (к 225-летию А. Х. Востокова): Материалы Всероссийской научной конференции. Санкт-Петербург, 15-17 ноября 2006 г.)*. Отв. ред. В. А. Козырев. Санкт-Петербург: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2006. С. 271—274.

33. Олійник Т. Прагматика перекладу: адекватність перекладу як критерій оцінки його якості. *Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методики викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі: зб. наук. праць*. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. Ч. 1. Лінгвостилістика. Лексична семантика. Фразеологія. С. 271—273.

34. Онищенко І. В. Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Дніпропетровський національний ун-т. Дніпропетровськ, 2004. 20 с.

35. Подсєвак К. С. Бінарна опозиція «людина-техніка» у лінгвокогнітивному висвітленні (на матеріалі наукової фантастики Р. Бредбері): автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.04 «Германські мови» / Київський національний лінгвістичний університет. Запоріжжя, 2020. 23 с.

36. Приходько Г. І. Способи вираження оцінки в сучасній англійській мові. Запоріжжя: ЗДУ, 2001. 362 с.

37. Приходько Г. І. Мовленнєва діяльність і оцінка. *Вісник СумДУ. Серія: Гуманітарні науки.* 2003. № 4 (50). С. 206—208.

38. Прищепчук С. А. Особенности воспроизведения оценочной лексики в переводе (на материале политического дискурса): автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: 10.02.20 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / Северо-Кавказский государственный технический университет. Пятигорск, 2009. 25 с.

39. Прищепчук С. А. Оценочность и прагматика перевода. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2013. № 11 (29). Ч. II. С. 153—157.

40. Сизофнов Д.Ю. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*. 2013.№ 7. С. 389—393.

41. Солодовиченко І. Лінгвокультурні особливості перекладу політичного дискурсу. URL: http://conferences.neasmo.org.ua/node/870.

42. Стадній А. С. Психолінгвістичний аспект емоційно-оцінної лексики. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство*. 2010. Т. 18. № 16. С. 321—325.

43. Фоміна Ю. А. Аспекти вивчення мовної оцінки. URL: http://www.lib.csu.ru/vch/098/149.pdf.

44. Хабермас Ю. Философский дискурс о модерне: пер. с нем. Москва: Издательство «Весь Мир», 2003. 416 с.

45. Хорошун О. О. Дискурс засобів масової інформації: характерні особливості. URL: http://eprints.zu.edu.ua/11424/1/дискурс засобів масової інформації характерні особливості.pdf

46. Шаховский В. И. Эмоциональная / эмотивная компетенция в межкультурной коммуникации (Есть ли неэмоциональные концепты?) URL: http://tverlingua.ru/archive/016/2_16.pdf.

47. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. Москва: Наука, 1988. 216 с.

48. Якушина Р. М. Динамические параметры оценки (на материале современного английского языка): автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: 10.02.04 «Германские языки» / Башкирский государственный университет. Уфа: Башкирский государственный университет, 2003. 24 с.

49. Яровенко Л., Кириллова Л. Особливості перекладу оцінної лексики. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мовознавство. Літературознавство*. 2020. № 29. Т. 4. С. 128—135.

50. Bednarek M. Evaluation in Media Discourse: Analysis of a Newspaper Corpus. Research in Corpus and Discourse. London: Continuum, 2006. 365 p.

51. Benamara A., Taboada M., Mathieu Y. Evaluative Language Beyond Bags of Words: Linguistic Insights and Computational Applications. *Computational Linguistics*. 2016. Vol. 43. No. 1. P. 201—264.

52. Biber D., Finegan E. Styles of stance in English: Lexical and grammatical marking of evidentiality and affect. *Text*. 1989. Vol. 9 (1). P. 93—124.

53. Cambria E., Hussain A. Sentic Computing: Techniques, Tools, and Applications. Berlin: Springer, 2012. 298 p.

54. Clough P. T., O'Malley Halley J. The Affective Turn: Theorizing the Social. Durham, NC: Duke University Press, 2006. 256 p.

55. Davidson R. J., Scherer K. R., Goldsmith H. H. Handbook of Affective Sciences. Oxford: Oxford University Press, 2003. 278 p.

56. Evaluation in Text: Authorial Distance and the Construction of Discourse. Ed. by S. Hunston, G. Thompson. Oxford: Oxford University Press, 2000. 285 p.

57. Fairclough N. Language and Power. New York: Longman, 1989. 259 p.

58. Gerbner G. Mass media discourse: Message system analysis as a component of cultural indication. *Discourse and Communication: New*

Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication. Ed. by T. A. van Dijk. Berlin: Walter de Gruyter, 1985. P. 13—25.

59. Hardman D. Political ideology and identity in British newspaper discourse. Nottingham: University of Nottingham, 2008. 281 p.

60. Hunston S. Evaluation and the Planes of Discourse: Status and Value in Persuasive Texts. *Advances in Written Text Analysis*. Ed. by M. Coulthard. London: Routledge, 1994. P. 191—218.

61. Janney R. W. Speech and Affect. Emotive Uses of English. Munich: R. W. Janney, 1996. 274 p.

62. Jørgensen M., Phillips L. P. The Field of Discourse Analysis. URL: https://us.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/9452_011011Ch1.pdf

63. Korneeva A., Kosacheva T., Parpura O. Functions of language in the social context. *SHS Web of Conferences. CILDIAH-2019*. 2019. Vol. 69. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/10/shsconf_cildiah2019_00064.pdf.

64. Liu B. Sentiment Analysis: Mining Opinions, Sentiments, and Emotions. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. 248 p.

65. Martin J. R., White P. The Language of Evaluation: Appraisal in English. New York: Palgrave, 2005. 256 p.

66. Munday J. Evaluation in translation: Critical points of translator decision-making. London and New York: Routledge, 2012. 209 p.

67. Ortiz A. M., Hernández C. P. Form and function in evaluative language. The use of corpora to identify contextual valence shifters in a linguistically-motivated sentiment analysis system. *The Functional Perspective on Language and Discourse*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2014. P. 87—110.

68. Ortony A., Clore G. L., Collins A. The Cognitive Structure of Emotions. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. 328 p.

69. Picard R. W. Affective Computing. Cambridge, MA: MIT Press, 1997. 223 p.

70. Rick S., Loewenstein G. The role of emotion in economic behavior. *Handbook of Emotions*. Ed. by M. Lewis, J. M. Haviland-Jones, L. F. Barrett. 3rd edition. New York: Guilford, 2008. P. 138—156.

71. Thomson J. B. The Media and Modernity: A Social Theory of the Media. Stanford: Stanford University Press, 1995. 314 p.

72. Trappes-Lomax H. Discourse Analysis. *The Handbook of Applied Linguistics*. Ed. by A. Davies, C. Elder. Malden, Oxford: Blackwell, 2004. P. 133—164.

73. Voas D. Towards a sociology of attitudes. *Sociological Research Online*. 2014. Vol. 19 (1). P. 12.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЛС — Арутюнова Н. Д. Дискурс. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва: Совет. энцикл., 1990. С. 136—137.

СЛ — Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

СЛТ — Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. 2-е изд., стер. Москва: Советская энциклопедия, 1969. 608 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

ABU — Harding L. After Borat, Ukraine now set to ban Sacha Baron Cohen’s Bruno. *The Guardian*. 2009. URL: https://www.theguardian.com/world/2009/jul/14/sacha-baron-cohen-bruno-ban.

CWT — Nolan M. Chernobyl welcomes the tourists – “a messy and morally queasy experience”. *The Guardian*. 2019. URL: https://www.theguardian.com/

travel/shortcuts/2019/jun/04/chernobyl-welcomes-the-tourists-a-messy-and-morally-queasy-experience.

ESC — Grytsenko O., Ellis-Petersen H. Eurovision song contest: Ukraine's chances thrown into doubt by crisis. *The Guardian*. 2014. URL: https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2014/may/09/eurovision-song-contest-ukraine-chances.

KAI — Walker S. Kiev art installation lets Ukrainians knock Lenin off his pedestal. *The Guardian*. 2016. URL: https://www.theguardian.com/world/2016/jul/14/kiev-art-installation-lets-ukrainians-knock-lenin-off-pedestal.

KNR — Lepeska D. Kiev's new revolution: young Ukrainians spur cultural revival amid the conflict. *The Guardian*. 2016. URL: https://www.theguardian.com/cities/2016/aug/31/kiev-new-revolution-young-ukrainians-cultural-revival-amid-conflict.

PWU — Jonze T. Prom week in Ukraine: Michal Chelbin's best photograph. *The Guardian*. 2021. URL: https://www.theguardian.com/artanddesign/2021/jun/30/katya-prom-week-ukraine-michal-chelbins-best-photograph.

SDP — Henley J. Stolen Dutch paintings offered for sale by Ukrainian militia. *The Guardian*. 2015. URL: https://www.theguardian.com/artanddesign/2015/dec/07/stolen-dutch-paintings-sale-ukrainian-militia.

UAE — Petrenko V. Ukraine's art in exile: Donetsk culture collective starts new life in Kiev. *The Guardian*. 2015. URL: https://www.theguardian.com/world/2015/feb/04/ukraine-art-exile-donetsk-izolyatsia-kiev.

UCM — Abbott K. Ukraine's culture minister blasts Emily in Paris over 'unacceptable' stereotype. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2022/jan/03/ukraine-culture-minister-blasts-emily-in-paris-over-insulting-stereotype.

UPO — Ukraine pulls out of Eurovision as singers quit over Russia row. *The Guardian*. 2019. URL: https://www.theguardian.com/tv-and-

radio/2019/feb/27/
ukraine-pulls-out-of-eurovision-as-singers-quit-over-russia-row.

USE — Ukraine says evidence points to Russia being behind cyber-attack. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/world/2022/jan/16/ukraine-says-evidence-points-to-russia-being-behind-cyber-attack.

USR — Borger J., Harding L. US claims Russia planning "false-flag" operation to justify Ukraine invasion. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/world/2022/jan/14/us-russia-false-flag-ukraine-attack-claim.

UTU — Roth A., Sabbagh D., O'Carroll L. Ukraine taking UK claim of Russian invasion plot seriously, says adviser. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/world/2022/jan/23/ukraine-taking-uk-claim-of-russian-invasion-plot-seriously-says-adviser.

UUW — Roth A., Sabbagh D., O'Carroll L. US and UK withdraw families from Ukraine embassies but EU to stay put. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/world/2022/jan/24/us-orders-families-of-embassy-staff-out-of-ukraine.

WFE — Harding L. "We'll fight to the end." Ukraine defiant in face of Vladimir Putin's phoney war. *The Guardian*. 2022. URL: https://www.theguardian.com/world/2022/jan/15/well-fight-to-the-end-ukraine-defiant-in-face-of-vladimir-putins-phoney-war.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклади аксіологічної репрезентації образу України в англомовних ЗМІ та їх відтворення українською мовою

№	Речення	Переклад
1.	*Moscow has persistently portrayed the crisis as a military threat from Ukraine against Russia, without providing any evidence* (USR: URL).	Москва наполегливо зображувала кризу як військову загрозу з боку України проти Росії, не надавши жодних доказів.
2.	*Ukrainian officials had claimed that the provocation could take the form of a violent incident at the Russian embassy or consulate, which Moscow could then blame on far-right Ukrainian extremists* (USR: URL).	Українські чиновники стверджували, що провокація може мати форму насильницького інциденту в російському посольстві чи консульстві, у чому Москва могла б потім звинуватити ультраправих українських екстремістів.
3.	*The presidential spokesman in Moscow, Dmitry Peskov, rejected the claims as "unfounded and completely unconfirmed"* (USR: URL).	Речник президента в Москві Дмитро Пєсков відкинув ці звинувачення як «необґрунтовані та абсолютно непідтверджені».
4.	*On the same day as the allegations, Ukraine was hit by a "massive" cyber-attack, with the websites of several government*	У той самий день, що і звинувачення, Україна була вражена «масованою» кібератакою, в результаті якої

	departments including the ministry of foreign affairs and the education ministry knocked out (USR: URL).	були виведені з ладу веб-сайти кількох урядових відомств, включаючи міністерство закордонних справ та міністерство освіти.
5.	*"The most strategic infrastructure in Ukraine was not be destroyed by this attack. This is a very [well] protected," Yermak told a meeting of the Atlantic Council thinktank from Kyiv* (USR: URL).	«Ця атака не знищила найбільш стратегічні об'єкти інфраструктури України. Вони дуже [добре] захищені», – сказав Єрмак на засіданні аналітичного центру «Атлантік Консіл» у Києві.
6.	*He said Ukraine was working with the US and the UK to confirm who was behind the assault* (USR: URL).	Він сказав, що Україна співпрацює з США та Великобританією, щоб підтвердити, хто стоїть за нападом.
7.	*While we continue to assess the impact with the Ukrainians, it seems limited so far, with websites coming back online. We will consult with allies and partners including Ukraine* (USR: URL).	Хоча ми продовжуємо оцінювати вплив на українців, він поки що здається обмеженим, оскільки веб-сайти лише повертаються до нормальної роботи. Ми будемо консультуватися з союзниками та партнерами, включаючи Україну.
8.	*Stoltenberg said Nato and Ukraine would in the coming days sign an agreement on enhanced cyber*	Столтенберг заявив, що НАТО і Україна найближчими днями підпишуть угоду про посилене

	cooperation (USR: URL).	кіберспівробітництво.
9.	*Yermak said that the Ukrainian president, Volodymyr Zelenskiy, had proposed a three-way summit with Joe Biden and Vladimir Putin in an effort to end the crisis* (USR: URL).	Єрмак зазначив, що президент України Володимир Зеленський запропонував провести тристоронній саміт з Джо Байденом і Володимиром Путіним, щоб покласти край кризі..
10.	*"If it's happened, it will be a big tragedy and you understand it will be big war because ... most citizens of the Ukraine will fight against aggressors," Yermak said* (USR: URL).	«Якщо це станеться, то це буде велика трагедія, і ви розумієте, що це буде велика війна, тому що... більшість громадян України воюватиме проти агресорів», – сказав Єрмак.
11.	*Tensions are at an all-time high between Ukraine and Russia, which Kyiv accuses of having massed troops on its border before a possible invasion* (USE: URL)	Напруга між Україною та Росією, яку Київ звинувачує у згрупуванні військ на кордоні перед можливим вторгненням, досягла найвищого рівня.
12.	*The purpose of the attack, it added, "is not only to intimidate society but to also destabilise the situation in Ukraine, halting the work of the public sector and crushing Ukrainians' trust in the authorities"* (USE: URL).	Метою атаки є не лише залякати суспільство, а й дестабілізувати ситуацію в Україні, зупинити роботу державного сектору та підірвати довіру українців до влади.
13.	*"Ukrainians are blaming everything on Russia, even their bad weather in their country," he*	«Українці звинувачують Росію у всьому, навіть у поганій погоді в своїй країні», – сказав він

	said in English (USE: URL).	англійською.
14.	*The mood last week in Ukraine was eerily calm, despite talk of war* (WFE: URL).	Настрій минулого тижня в Україні був моторошно спокійним, незважаючи на розмови про війну.
15.	*The first winter snow blanketed Kyiv* (WFE: URL).	Перший зимовий сніг укрив Київ.
16.	*But, as Ukrainians wearily point out, the country has already been at war for eight long years, ever since Vladimir Putin annexed Crimea and kickstarted a brutish conflict in the east of the country, which has claimed nearly 14,000 lives* (WFE: URL).	Але, як стомлено зазначають українці, країна вже вісім довгих років перебуває у стані війни, з тих пір, як Володимир Путін анексував Крим і розпочав жорстокий конфлікт на сході країни, який забрав життя майже 14 тис. осіб.
17.	*The consensus – at least according to surveys – is that a third of the population is ready to take up arms* (WFE: URL).	Консенсус – принаймні згідно з опитуваннями – полягає в тому, що третина населення готова взятися за зброю.
18.	*In the upmarket Podil district, with its art deco mansions, a new piece of graffiti read: "Biy Moskaliv!" ("Beat Up Russians!")* (WFE: URL).	В елітному Подільському районі з особняками в стилі ар-деко з'явилося нове графіті: «Бий москалів!»
19.	*His group is made up of middle-class professionals: IT staff, designers, actors, journalists* (WFE: URL).	Його групу складають професіонали середнього класу: ІТ-персонал, дизайнери, актори, журналісти.
20.	*"We have registered weapons. We*	«У нас є зареєстрована зброя.

	will defend our homes," Filimonov said (WFE: URL).	Ми будемо захищати свої домівки», – сказав Філімонов.
21.	*It's the west versus Eurasia, democracy against slavery and authoritarianism* (WFE: URL).	Це – захід проти Євразії, демократія проти рабства та авторитаризму.
22.	*We want democracy and freedom* (WFE: URL).	Ми хочемо демократії і свободи.
23.	*But Andriy Zagorodnyuk, Kyiv's former defence minister, says the Kremlin's conscript-heavy military will immediately face resistance, should it try to occupy towns and cities* (WFE: URL).	Але колишній міністр оборони Києва Андрій Загороднюк каже, що армія Кремля негайно зіткнеться з опором, якщо спробує окупувати міста.
24.	*Volunteers such as Filimonov and small army groups will launch bloody partisan attacks* (WFE: URL).	Волонтери, такі як Філімонов і невеликі армійські групи, розпочнуть криваві партизанські атаки.
25.	*"There is definitely no panic. I don't see any panic at all," Zagorodnyuk told the Observer* (WFE: URL).	«Паніки точно немає. Я взагалі не бачу паніки», – сказав Загороднюк «Обозрєвателю».
26.	*He acknowledged Ukraine's relative military weakness but he said Kyiv had around 500,000 soldiers including reservists* (WFE: URL).	Він визнав відносну військову слабкість України, але сказав, що в Києва є близько 500 000 солдатів, включаючи резервістів.
27.	*Masi Nayyem, a lawyer who founded the Podil practice, admitted he was looking forward*	Адвокат Масі Найєм, який заснував подільську практику, зізнався, що з нетерпінням чекає

	to shooting at Russians again (WFE: URL).	нагоди знову постріляти в росіян.
28.	*"With nothing yet happening on the ground, there's nothing I can report to tell you something new and impactful," Nataliya Gumenyuk, a Ukrainian journalist and author admitted, saying it was hard to make sense of a conflict in which Ukraine often appears as a bystander* (WFE: URL).	«Поки нічого не відбувається на місцях, я не можу нічого повідомити, розповісти вам щось нове та вражаюче», – зізналася Наталія Гуменюк, українська журналістка та письменниця, сказавши, що важко зрозуміти конфлікт, у якому Україна часто виступає як сторонній спостерігач.
29.	*She added: "We are caught in the position of waiting for the 'worst scenario' without a chance to influence the outcome"* (WFE: URL).	Вона додала: «Ми опинилися в положенні очікування "найгіршого сценарію" без можливості вплинути на результат».
30.	*How a surprise breakthrough might morph into war is a topic of conversation inside the Kyiv government of comic-turned-president Volodymyr Zelensky* (WFE: URL).	Як несподіваний прорив може перерости у війну – це тема розмови уряду президента – колишнього коміка Володимира Зеленського.
31.	*Ukraine is reacting "seriously" to UK Foreign Office allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government, a senior government adviser has said, adding that Kyiv*	Україна «серйозно» реагує на звинувачення Міністерства закордонних справ Великобританії про плани вторгнення в країну та встановлення маріонеткового

	is resisting Russian efforts to destabilise its government and economy (UTU: URL).	уряду. Про це сказав старший радник уряду, додавши, що Київ протидіє спробам Росії дестабілізувати уряд та економіку країни.
32.	*In separate comments to Agence-France Presse, Podolyak said: "Our state will continue its policy of dismantling any oligarchic or political structures that could be working to destabilise Ukraine" or aid Russia* (UTU: URL).	В окремих коментарях «Агентству Франс Пресс» Подоляк сказав: «Наша держава продовжить свою політику деактивації будь-яких олігархічних чи політичних структур, які можуть працювати на дестабілізацію України» або на допомогу Росії.
33.	*"The disinformation disseminated by the UK foreign ministry is more evidence that it is namely Nato countries led by the Anglo-Saxons who are engaged in the escalation of tensions around Ukraine," the Russian foreign ministry said on Sunday* (UTU: URL).	«Дезінформація, поширена МЗС Великобританії, є ще одним свідченням того, що саме країни НАТО на чолі з англосаксонцями займаються ескалацією напруженості навколо України», – заявили в МЗС РФ.
34.	*According to reports, Ukraine's culture and tourism ministry is set to ban the film Brüno, which was due for release in the post-Soviet country next week* (ABU: URL)	Згідно з повідомленнями, міністерство культури і туризму України має намір заборонити фільм «Бруно», який мав наступного тижня вийти в прокат у цій пострадянській країні.

35.	*Ukraine's Catholic west and orthodox east take a dim view of gay rights, and hold highly traditional social views* (ABU: URL).	Католицький захід і православний схід України неоднозначно ставляться до прав секс-меншин і дотримуються дуже традиційних соціальних поглядів.
36.	*And despite efforts by Ukraine's western-leaning political elite to integrate with Europe, there is little sign of a more liberal view taking hold* (ABU: URL).	І незважаючи на спроби української політичної еліти, яка схиляється до Заходу, інтегруватися з Європою, немає жодних ознак того, що більш ліберальний погляд може закріпитися.
37.	*Ukrainian society is a conservative one* (ABU: URL).	Українське суспільство консервативне.
38.	*Yesterday, however, some sources in Ukraine's cinema industry suggested that the controversy may simply be an elaborate publicity stunt, dreamed up by distributors Sinergia to boost the film ahead of its release* (ABU: URL).	Проте вчора деякі джерела в українській кіноіндустрії припустили, що суперечка може бути просто складним рекламним трюком, придуманим дистриб'юторами «Сінерджіа», щоб підняти фільм перед виходом у прокат.
39.	*Izolyatsia, an arts fund once based in war-torn Donetsk, is staging its first exhibition in Ukraine's capital* (UAE: URL).	Мистецький фонд «Ізоляція», який колись базувався в зруйнованому війною Донецьку, проводить свою першу виставку в столиці України.
40.	*If Ukraine's Maidan revolution*	Українська революція на

	has largely not led to the transparent government its proponents envisioned, it has certainly democratised Ukrainian culture (KNR: URL).	Майдані в основному не привела до прозорого уряду, який пророкували її прихильники, однак вона, безумовно, демократизувала українську культуру.
41.	*The country's capital, Kiev, is at the forefront of a powerful new wave of creativity* (KNR: URL).	Столиця країни Київ знаходиться на передовій потужної нової хвилі творчості.
42.	*The scene evokes late 90s Williamsburg, not the capital of a crisis-wracked country at war* (KNR: URL).	Сцена нагадує Вільямсбург кінця 90-х, а не столицю охопленої кризою країни в стані війни.
43.	*Last year, Ukraine's economy shrank by 12%* (KNR: URL).	Минулого року економіка України постраждала на 12%.
44.	*Its slow-drip, two-and-a-half-year conflict with Russia has killed nearly 10,000 people and displaced about two million in the east of the country* (KNR: URL).	Повільний конфлікт з Росією, що триває два з половиною роки, забрав життя майже 10 000 людей і змусив переселитися близько двох мільйонів осіб зі сходу країни.
45.	*Young Ukrainians today – they are so free, and the revolution moved them, spurred them* (KNR: URL).	Сьогодні молоді українці – вони такі вільні, а революція їх зрушила, підштовхнула.
46.	*Bold young artists, promoters, entrepreneurs and officials have quietly begun to transform this city of three million into a hotbed of urban creativity, with innovative*	Відважні молоді художники, промоутери, підприємці та чиновники тихо почали перетворювати це тримільйонне місто в осередок міської

	theatre, outdoor concerts and food events, a slew of smart bars and cafes, and a flowering of film production and appreciation (KNR: URL).	творчості з інноваційними театрами, концертами на свіжому повітрі та гастрономічними заходами, безліччю шикарних барів і кафе та розквітом кіновиробництва.
47.	*"People stopped being afraid, after Maidan," says Ivan Kozlenko, the 35-year-old general director of Ukraine's national film archives* (KNR: URL).	«Після Майдану люди перестали боятися», – говорить 35-річний генеральний директор Національного кіноархіву України Іван Козленко.
48.	*Much of Kiev's new cultural thrust has been in response to recent tumult* (KNR: URL).	Велика частина нового культурного поштовху Києва стала відповіддю на нещодавні хвилювання.
49.	*And of course, the Ukrainian singer Jamala won Eurovision 2016 with a song about the suffering of Crimean Tatars* (KNR: URL).	І звісно, українська співачка Джамала перемогла на Євробаченні 2016 з піснею про страждання кримських татар.
50.	*The Donbas region is still a tinderbox, with Ukraine-Russia tensions on the rise in recent weeks* (KNR: URL).	Донбас досі залишається слабким місцем, останніми тижнями напруженість між Україною та Росією зростає.
51.	*Corruption remains deeply endemic* (KNR: URL).	Надзвичайно поширеною залишається корупція.
52.	*Unemployment hovers at around 10%, and the economy is still sluggish* (KNR: URL).	Безробіття коливається на рівні близько 10%, а економіка досі відстає.

53.	*Locals complain of huge potholes, pricey public services, and no parking* (KNR: URL).	Місцеві скаржаться на величезні вибоїни, дорогі комунальні послуги та відсутність парковок.
54.	*Kiev also appears to have become a more dangerous place of late* (KNR: URL).	Останнім часом Київ також став більш небезпечним місцем.
55.	*But while some may dismiss the city's new ferment as just the latest chapter in the globalisation of hipster culture, Kiev's newfound creativity marks a shaking off of the Soviet mindset, a breaking away from a past where new ideas and free thinking occurred only underground* (KNR: URL).	Але хоча дехто може відкинути нові аромати міста лише як останню главу глобалізації хіпстерської культури, нововідкрита творчість Києва знаменує собою звільнення від радянського мислення, відрив від минулого, де нові ідеї та вільне мислення відбувалися лише в андерграундних колах.
56.	*Plivka and another outfit, Rhythm Buro, put together that party – the first event in Dovzhenko's backyard – and in the process likely awakened hundreds of young Kievans to their national film archives* (KNR: URL).	Плівка та інша команда, Ритм-Бюро, зібрали ту вечірку – першу подію на подвір'ї Довженка – і в процесі цього, ймовірно, пробудили в сотні молодих киян інтерес до національного кіноархіву.
57.	*Slowly, even the government's top-down Soviet style appears to be shifting toward glasnost* (KNR: URL).	Поступово навіть радянський стиль вертикалі уряду, здається, зміщується в бік «гласності».
58.	*We want to support creative youth who have these new ideas and new*	Ми хочемо підтримати творчу молодь, яка має ці нові ідеї та

	ways to do things (KNR: URL).	нові способи робити щось.
59.	*The Mongols decimated that city, and Kiev lay largely dormant for centuries* (KNR: URL).	Монголи знищили це місто, і Київ багато століть лежав, ніби уві сні.
60.	*Yet Ukraine's capital may be quietly regaining its long-lost swagger* (KNR: URL).	Проте українська столиця, здається, спокійно повертає свою давно втрачену елегантність.
61.	*"Everybody abroad thinks Ukraine is in a war now, a terrible crisis, and it's not safe here," says culture minister Nyshchuk* (KNR: URL).	«Всі за кордоном думають, що в Україні зараз війна, страшна криза, і тут небезпечно», – каже міністр культури Нищук.
62.	*Of course there are issues, but right now we have great potential* (KNR: URL).	Звичайно, є проблеми, але зараз у нас великий потенціал.
63.	*Culture can play a key role in spurring development* (KNR: URL).	Культура може відігравати ключову роль у стимулюванні розвитку.
64.	*Ukraine's culture minister Oleksandr Tkachenko has issued a complaint to Netflix over its offensive stereotypical image of a Ukrainian character in its show Emily in Paris* (UCM: URL).	Міністр культури України Олександр Ткаченко поскаржився на «Нетфлікс» через образливий стереотипний образ українського персонажа в шоу «Емілі в Парижі».
65.	*In a Telegram post, Tkachenko wrote: "We have a caricature image of a Ukrainian woman that is unacceptable"* (UCM: URL).	У дописі в «Телеграм» Ткаченко написав: «Маємо неприйнятний карикатурний образ українки».

66.	*Media in Ukraine confirmed that he has sent a letter to the streaming giant to complain about the portrayal of Petra, played by actor Daria Panchenko, who is terrified of being deported in the show, shoplifts while on a shopping spree with Emily and has bad fashion sense – the ultimate faux pas in this appearance-obsessed world* (UCM: URL).	ЗМІ в Україні підтвердили, що він надіслав листа стрімінговому гіганту, щоб поскаржитися на зображення Петри, яку грає акторка Дарія Панченко, що боїться депортації в серіалі, краде в магазинах під час шопінгу з Емілі та має погане почуття стилю – остаточна помилка в цьому одержимому зовнішністю світі.
67.	*The US and UK are withdrawing diplomats' families from Ukraine, but the EU has said dependants will stay put for now, amid heightened fears of a Russian invasion* (UUW: URL).	На тлі посилених побоювань російського вторгнення США та Велика Британія виводять сім'ї дипломатів з України, але ЄС заявив, що їх родичі поки що залишаться на місці.
68.	*On Sunday a senior Ukraine government adviser said the country was reacting "seriously" to UK allegations that Moscow has plans to invade the country and install a puppet government and that Kyiv was resisting Russian efforts to destabilise its government and economy* (UUW: URL).	У неділю старший радник уряду України заявив, що країна «серйозно» реагує на звинувачення Великобританії про те, що Москва має плани вторгнутися в країну та встановити маріонетковий уряд, і що Київ чинить опір зусиллям Росії дестабілізувати її уряд та економіку.
69.	*On Sunday, the US state department said: "The security*	У неділю Держдепартамент США заявив: «Умови безпеки,

	conditions, particularly along Ukraine's borders, in Russia-occupied Crimea, and in Russia-controlled eastern Ukraine, are unpredictable and can deteriorate with little notice" (UUW: URL).	особливо вздовж кордонів України, в окупованому Росією Криму та на контрольованій Росією східній Україні, є непередбачуваними і можуть погіршитися без попередження».
70.	*Demonstrations, which have turned violent at times, regularly occur throughout Ukraine, including in Kyiv* (UUW: URL).	Демонстрації, які часом переростають в насильницькі дії, регулярно відбуваються по всій Україні, в тому числі й у Києві.
71.	*Do not travel to Ukraine due to the increased threats of Russian military action and Covid-19* (UUW: URL).	Не радимо їздити в Україну через посилення загрози російських військових дій та Covid-19.
72.	*Exercise increased caution in Ukraine due to crime and civil unrest* (UUW: URL).	В Україні виявляйте підвищену обережність через злочинність та громадянські заворушення.
73.	*It said the national selection process had revealed a "systemic problem" in that artists in the Ukrainian music industry have business links to an "aggressor state"* (UPO: URL).	У ньому йдеться про те, що процес національного відбору виявив «системну проблему» у тому, що артисти української музичної індустрії мають ділові зв'язки з «країною-агресором».
74.	*"I'm a musician, not a tool in the political arena," Korsun wrote on Instagram* (UPO: URL).	«Я музикант, а не інструмент на політичній арені», – написав Корсун в «Інстаграм».
75.	*"This is a crisis to which there is no definite or correct answer*	«Це криза, на яку немає однозначної чи правильної

	because society is divided," Oleksandra Koltsova, a member of the board that oversees the Eurovision entry, told Hromadske national television (UPO: URL).	відповіді, тому що суспільство розділене», – сказала «Громадському» Олександра Кольцова, член правління, що курує конкурс на Євробачення.
76.	*"We do not need a victory at any cost, our mission is to unite people with our music, not to sow discord," Kazka wrote on its Facebook page after talks with the broadcaster* (UPO: URL).	«Нам не потрібна перемога будь-якою ціною, наша місія – об'єднувати людей своєю музикою, а не сіяти розбрат», – написала Kazka на своїй сторінці у «Фейсбук» після розмови з телекомпанією.
77.	*And for Yaremchuk herself, the escalation of violence back at home is making it hard for her to focus on preparations for the Copenhagen extravaganza* (ESC: URL).	А для самої Яремчук ескалація насильства вдома заважає їй зосередитися на підготовці до Копенгагенської феєрії.
78.	*"Now there is bloodshed in my country," Yaremchuk said an interview the day after scores of people were killed in Odessa last weekend* (ESC: URL).	«Зараз у моїй країні ллється кров», – сказала Яремчук в інтерв'ю наступного дня після того, як минулих вихідних в Одесі було вбито десятки людей.
79.	*She explained her comments as an effort to reunite the long-divided country, and insists she is apolitical and will be representing the entire country in Denmark*	Вона пояснила свої коментарі спробою возз'єднати давно розділену країну і наполягає, що вона аполітична і представлятиме в Данії всю

	(ESC: URL).	країну.
80.	*I want to perform well for them, on their honour and in the name of them* (ESC: URL).	Я хочу добре виступити для них, на їхню честь і від їхнього імені.
81.	*Another Ukrainian Eurovision star, the 2004 winner Ruslana, conspicuously supported the Kiev protest movement this winter, singing her victorious tune night after night to the Maidan protesters, who were demanding closer European integration* (ESC: URL).	Інша зірка українського Євробачення, переможниця 2004 року Руслана, помітно підтримала київський протестний рух цієї зими, співаючи свою переможну мелодію ніч за ніччю протестувальникам Майдану, які вимагали тіснішої європейської інтеграції.
82.	*Yaremchuk was not seen at the protests, but she says she donated money and blood for the casualties of the violence that followed* (ESC: URL).	Яремчук не було помічено на акціях протесту, але вона каже, що пожертвувала гроші та кров для жертв насильства, яке послідувало за протестами.
83.	*Now she believes music will be a good way to reunite the country* (ESC: URL).	Тепер вона вірить, що музика стане хорошим способом возз'єднання країни.
84.	*I want to be worthy of Ukrainians who have proved to be a very strong nation that deserve a better future in Europe* (ESC: URL).	Я хочу бути гідною українців, які виявилися дуже сильною нацією, яка заслуговує на краще майбутнє в Європі.
85.	*Exhibit invites visitors to perch where a statue of the former Soviet leader stood until it was toppled*	Виставка запрошує відвідувачів сісти на місце, де стояла статуя колишнього радянського лідера,

	during protests in 2013 (KAI: URL).	поки її не повалили під час протестів у 2013 році.
86.	*The installation, by the Mexican artist Cynthia Gutiérrez, has a series of rickety temporary steps to gain access to the top of the pedestal, and is meant to generate reflection on "imposed memory, system failure, emptiness, identity, and occupying space", according to a description* (KAI: URL).	Інсталяція, створена мексиканською художницею Синтією Гутьєррес, згідно з описом, має ряд хитких тимчасових сходів, які дозволяють отримати доступ до верхньої частини п'єдесталу, і покликані генерувати роздуми про «нав'язану пам'ять, збій системи, порожнечу, ідентичність та зайнятий простір».
87.	*After a new, pro-western government took power in Kiev in 2014, Lenins came down all over the country, first unofficially, and then as part of a new decommunisation law* (KAI: URL).	Після того, як новий, прозахідний уряд прийшов до влади в Києві в 2014 році, Леніни обрушилися на всю країну, спочатку неофіційно, а потім у рамках нового закону про декомунізацію.
88.	*In some places more creative solutions have been found: Odessa's Lenin statue was transformed into a monument to Darth Vader* (KAI: URL).	Подекуди знайшли більш креативні рішення: одеську статую Леніну перетворили на пам'ятник Дарту Вейдеру.
89.	*Many Ukrainians say the decommunisation programme provides a much-needed break*	Багато українців стверджують, що програма декомунізації забезпечує вкрай необхідний

	with the Soviet past that should have been implemented in 1991, but others say it could create further rifts in a country that is already split on attitudes towards the past (KAI: URL).	розрив із радянським минулим, який мав бути реалізований у 1991 році, але інші стверджують, що це може призвести до подальших розколів у країні, яка вже розділена у ставленні до минулого.
90.	*The movements, which sought to create a Ukrainian state independent from the Soviet Union, followed a fascist-inspired ideology and were at times allied with the Nazis* (KAI: URL).	Рухи, які прагнули створити українську державу, незалежну від Радянського Союзу, надихались фашистською ідеологією та часом були в союзі з нацистами.
91.	*They were involved in massacres of Jews and Poles* (KAI: URL).	Вони брали участь у розправах над євреями та поляками.
92.	*The leader of the radical wing of the OUN, Stepan Bandera – who was assassinated by the KGB in 1959 – has proved a particularly divisive figure, but nevertheless Kiev city council voted this month to rename Moscow Avenue in the capital as Bandera Avenue* (KAI: URL).	Лідер радикального крила ОУН Степан Бандера, який був убитий КДБ у 1959 році, виявився особливо розколюючою фігурою, але тим не менше Київська міська рада цього місяця проголосувала за перейменування Московського проспекту столиці на проспект Бандери.
93.	*Given that Moscow is not solely linked to the Soviet regime and so does not fall under the*	Враховуючи, що Москва не пов’язана виключно з радянським режимом і тому не

	decommunisation law, the move seemed provocative (KAI: URL).	підпадає під дію закону про декомунізацію, цей крок видався провокаційним.
94.	*Ukraine fascinates me – the aesthetics and the interiors of the eastern European country are a real mix between old and new* (PWU: URL).	Україна мене захоплює – естетика та інтер'єр східноєвропейської країни – це справжнє поєднання старого та нового.
95.	*In a lot of the schools I visited, gender roles are well defined: the girls learn to be "girls" and dress in pink, and the men have more masculine roles to take on* (PWU: URL).	У багатьох школах, які я відвідала, гендерні ролі чітко визначені: дівчата вчаться бути «дівчатами» і одягатися в рожеве, а чоловіки мають більш чоловічі ролі.
96.	*Friesland museum from which golden age artworks vanished in 2005 believes security service and far-right party also involved in attempt to sell canvases* (SDP: URL).	Музей Фрісландії, з якого зникли твори мистецтва золотого віку в 2005 році, вважає, що служба безпеки та ультраправа партія також причетні до спроби продажу полотен.
97.	*A hoard of stolen Dutch golden age paintings is being offered for sale by an ultra-nationalist militia in Ukraine, according to the museum from which the works vanished a decade ago* (SDP: URL).	Як повідомляє музей, з якого роботи зникли десять років тому, скарб викрадених голландських картин золотого віку виставляє на продаж ультранаціоналістична міліція в Україні.
98.	*Chernobyl was once a destination*	Колись Чорнобиль був місцем

	exclusively for extreme-disaster tourists, but it has gradually opened up, with affordable tours and basic accommodation readily available (CWT: URL).	призначення виключно для туристів, які постраждали від надзвичайного лиха, але поступово він відкрився, з доступними турами та основним житлом.
99.	*Human curiosity is inevitable, and denying the existence of this vast, charged space that is a crucial part of Soviet and global history would be impossible and pointless* (CWT: URL).	Цікавість є невід'ємною рисою людини, і заперечувати існування цього величезного зарядженого простору, який є важливою частиною радянської та світової історії, було б неможливим і безглуздим.
100.	*Unlike some other sites of tragedy that, despite mass attendance, are places of solemnity and reflection, this is a messy and morally queasy experience* (CWT: URL).	На відміну від деяких інших місць трагедії, які, незважаючи на масову відвідуваність, є місцями урочистостей і роздумів, це безладний і морально неприємний досвід.

Додаток Б

Аксіологічна інтерпретація оцінки образу України в англійськомовних ЗМІ

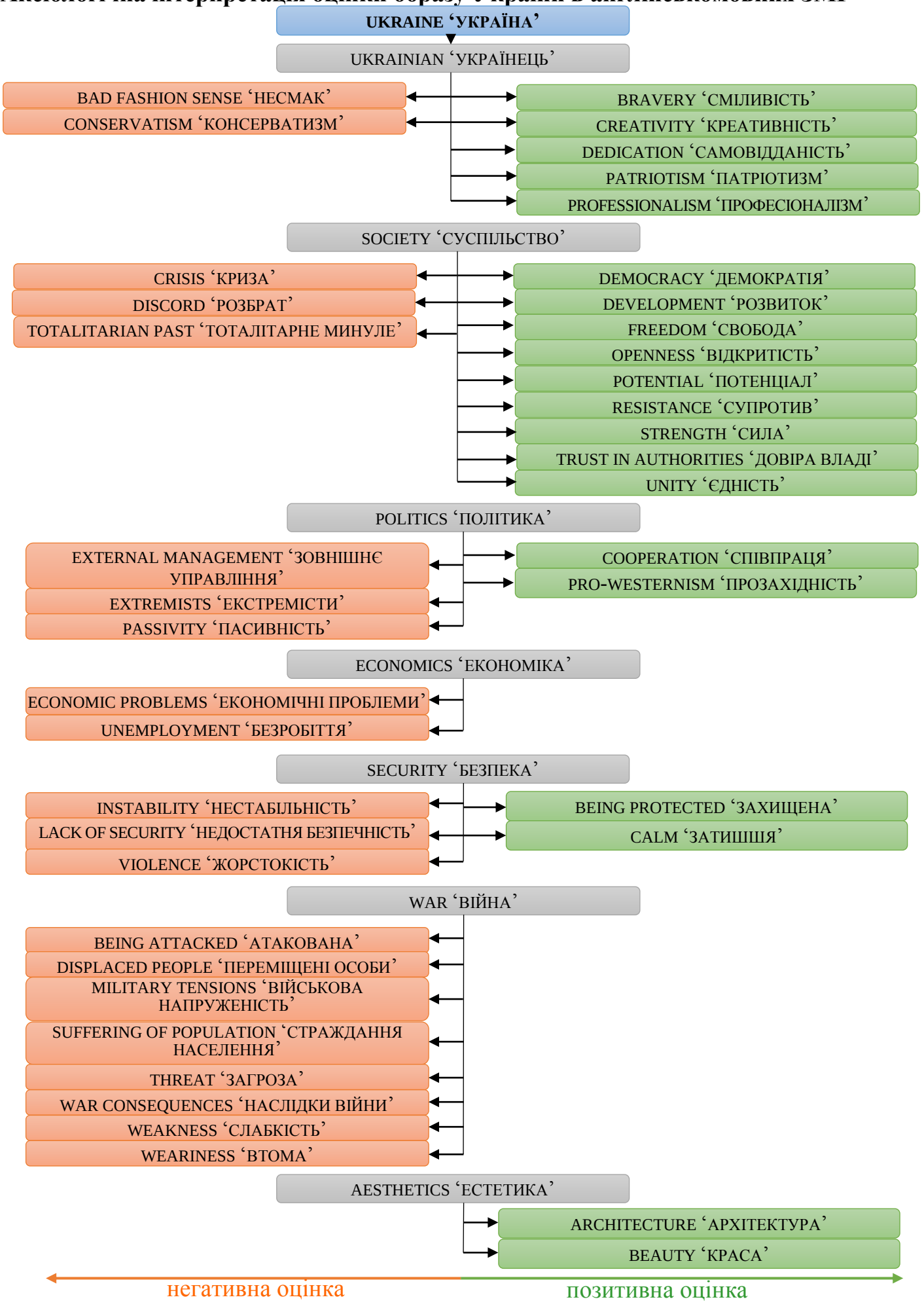

SUMMARY

The master's qualification paper deals with the study of the axiological aspect of the language representation of the image of Ukraine in the English mass media and ways of its reproduction in translation.

The relevance of the research topic justified by the fact that, today, the language of mass media is characterized by a significant degree of evaluation, increased expression, created, for example, by metaphorical and occasional formations. Functioning of the means of verbalizing the axiological representation of the country's image in the language of mass media has not yet received a comprehensive description. The relevance of the paper also lies in the fact that it was carried out in line with modern directions of linguistic science (cognitive and discursive paradigm of linguistic research, as well as transformational method in translation studies), which allows implementing a multi-faceted approach to the analysis of evaluative language units. In addition, transformational processes in modern Ukrainian society, as well as special attention to the country due to a full-scale war, allow to say that today Ukraine occupies a central place in the English mass media, and therefore, the assessment of the image of Ukraine in such texts shapes the public opinion about it, and its correct reproduction can significantly affect the fate of Ukraine and the Ukrainian nation.

The aim of the research is to carry out a linguistic analysis of the axiological aspect of the linguistic representation of the image of Ukraine in the English mass media and to determine ways of its reproduction in translation.

In accordance with the aim set, the following **objectives** are outlined in the research:

1) to investigate the linguistic aspects of studying the evaluation category;

2) to characterize evaluation in the text in the light of translation studies;

3) to highlight evaluation as a feature of media discourse texts;

4) to analyze the linguistic means of verbalizing the evaluation of the image of Ukraine in the English mass media;

5) to present the typology of evaluative meanings in the axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media in accordance with evaluative predicates;

6) to reveal the peculiarities of the axiological interpretation of the evaluation of the image of Ukraine in the English mass media;

7) to highlight the functions of evaluative units in the representation of the image of Ukraine in the English mass media;

8) to study lexical, and lexical and semantic methods of reproducing verbal means of axiological representation of the image of Ukraine in English mass media in Ukrainian translations;

9) to outline the peculiarities of grammatical, and lexical and grammatical translation transformations as a means of translation when rendering verbal means of axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media.

The object of the study is axiological representation of the image of Ukraine in English mass media texts and their translations into Ukrainian.

The subject of the research is the linguistic means, typology of evaluative meanings, and functions of linguistic means of verbalizing evaluation of the image of Ukraine in the English mass media, as well as translation transformations used for their rendering in Ukrainian translations.

In accordance with the objectives set, the following **methods** are used in the research: the method of structural and semantic analysis, methods of pragmatic, component, contextual, pragmatic analysis, methods of translation analysis, statistical method for determining the quantitative and percentage characteristics of the analyzed material.

The research material is the texts of the English periodical “The Guardian” (2014-2022) dedicated to Ukraine. The total volume of the continuous sample is

100 text fragments containing 105 units of axiological representation of the image of Ukraine.

The scientific novelty of the research is that it provides a comprehensive study of the axiological representation of the country in the English mass media from the point of view of linguistics and translation studies. In particular, in the course of the study, language means, typology of evaluative meanings, and functions of language means of verbalizing the evaluation of the image of Ukraine in the English mass media are considered, and specific means of its rendering in the Ukrainian language are revealed.

The practical significance of the research lies in clarifying and supplementing the linguistic characteristics of the evaluation. The results of the study contribute to the solution of the problems of the theories of discourse and mass communication, and the translation studies analysis of the linguistic means of the axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media appears as a contribution to the theory of translation and communicative linguistics.

The practical significance of the paper also lies in the fact that the results of the conducted research on the revealed linguistic means of the axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media can be used in the lexicographic and translation spheres. Consideration of the phenomenon of axiological representation of the image of a particular country in media texts can be used to study the processes of formation and interaction of cultural phenomena, psychological and aesthetic characteristics of individual phenomena and their reflection in journalism. The practical significance of the research also lies in its contribution to the general theory of translation, comparative linguistics, and translation studies.

Structure and scope of the research paper. The research paper consists of an Introduction, three Chapters with conclusions to each of them, Conclusions,

lists of Bibliography, Reference Sources, Data Sources, Summary and two Annexes.

Research results. Evaluation is a component of the semantic structure of a word as a language unit which indicates a certain value of objects and phenomena from the point of view of compliance / non-compliance with the requirements, interests, tastes, preferences of the speaker. Evaluation reflects the value scale of the communicator, characterizes the object of evaluation, classifying and correlating it with stereotypes, norms, and rules. Means of expressing evaluation are available at all language levels: morphological, lexical, grammatical and syntactic, stylistic, and discursive.

Evaluation does not always find accurate and unambiguous translation from one language to another, and, in order to preserve the stylistic coloring of such language units in the translation, it is necessary to use both full and partial lexical correspondences. Representing evaluation in translation includes three aspects: reproduction of the evaluation content, reproduction of the evaluation meaning, and reproduction of the evaluation values of the units that make up the utterance.

Evaluation is a characteristic feature of media discourse, which is defined as a thematically focused, socially and culturally conditioned speech and thought activity in the mass media space. The importance of evaluation as a component of media discourse is determined by the fact that the statements of journalists are very often characterized by sharp judgments regarding certain aspects of social life.

The analysis of the language means of verbalizing the axiological interpretation of the image of Ukraine in the English mass media shows that, most often, evaluation in such texts is expressed using the means of direct nomination (81.9%), in which the evaluation is presented in the denotative component of the meaning (66.67%) – simple words (38.1%), and two-component word combinations (20%). In addition, the axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media in 13.33% of cases occurs through the use of means of discursive nomination, mostly contextually independent (7.62%),

although contextually dependent ones are also presented quite often (5.71%). The most rarely used means are the means of figurative nomination (4.76%), including metaphor (3.81%) and personification (0.95%).

According to the typology of evaluative predicates, the image of Ukraine in the English mass media is most often represented by partially evaluative predicates (56.19%) – ethical (28.57%) and utilitarian (20.95%). Modally evaluative predicates (22.86%) are used to rationally assess the state of affairs in the country; in turn, generally evaluative predicates (20.95%) are utilized for evaluating the same phenomena but with the advantage of emotional evaluation and taking into account the author's personal opinion.

According to the evaluation scale, the axiological interpretation of the evaluation of the image of Ukraine in the English mass media demonstrates that the English mass media mostly positively evaluate the personality of the average Ukrainian (UKRAINIAN 'УКРАЇНЕЦЬ') and Ukrainian society (SOCIETY 'СУСПІЛЬСТВО'), while the country's political system (POLITICS 'ПОЛІТИКА'), and the degree of security of the country (SECURITY 'БЕЗПЕКА') are mostly evaluated negatively. The appearance of the country and individual settlements is evaluated exclusively positively (AESTHETICS 'ЕСТЕТИКА'). On the other hand, the economy and the economic situation of the population (ECONOMICS 'ЕКОНОМІКА') is mostly evaluated negatively. At the same time, war (WAR 'ВІЙНА'), which has been going on in Ukraine since 2014, is also evaluated exclusively negatively.

Evaluative language units, which are means of axiological representation of the image of Ukraine, play a number of interrelated functions in the texts of English mass media: image-creating (creating an image of Ukraine for the reader), interpretive (explaining the realities of life in another country for the target reader), emotional and evaluative (ability of the evaluation units to express the author's own attitude to the events or phenomena characteristic for Ukraine), intentional (detection and reflection of the author's intentions), and emotional and regulatory (direct influence on the reader in order to cause certain emotional states) functions.

The translational analysis demonstrates that the most commonly used methods of rendering of verbal means of axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media in Ukrainian translations is lexical and semantic translation transformations (47.62% of the total number). Among them, the most frequent are differentiation (20%) and modulation (12.38%), which make it possible to clarify the meaning of the source text language unit in the translation in order to convey the evaluation embedded in the source text in the most accurate and understandable for the reader way.

Lexical (23.81%) and grammatical (22.86%) translation transformations are used almost equally. Among the lexical transformations, loan translation is the most frequent one (17.14%) and is appropriate when representing semantically transparent evaluative language means. Among grammatical transformations, grammatical replacements are most often used (15.24%) being caused by grammatical differences between the source and the target language, as well as by the peculiarities of word usage in both languages.

Much less often, verbal means of axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media are reproduced in Ukrainian translations using the lexical and grammatical translation transformations (5.71%), the main one of which is total rearrangement (4.76%) which allows to convey complex or figurative evaluative units through the description and explanation of the situation.

Prospects for further research. The study of the specifics of rendering in translation the linguistic means of the axiological representation of the image of Ukraine in the English mass media is considered to be promising directions for further research which will allow to more closely follow the trends of their functioning and translation strategies depending on the context. In addition, it is promising to further study evaluation and the cognitive parameters of evaluation in the English mass media which should also help to improve its representing in translation.